

ABONAMENTUL
Pe un an : 28 Cor.
Pe un anum. : 14 :
Pe o lună : 2.40 :
Numărul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.
Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

Andreiu Bârseanu.

D. Dr. Nicolae Oncu a primit ieri dela Andrei Bârseanu, profesor în Brașov, membru al Academiei Române, vice-președinte al Asociației următoarea de-

păunăz / 25 Iunie.

Vă felicit pentru declarația hotărâtă în numărul de ieri al „Tribunei”. Ea va sublera multe nedumeriri și va contribui la restabilirea păcii mult dorite.

Bârseanu.

Telegrama asta explică multe. Mai întâi că și o personalitate atât de aleasă ca ea a d-lui Bârseanu, a putut să cadă victimă campaniei de calomnii și minciuni care s'a căutat a se intina reputația ziar, acărui scris protestă zilnic în modul cel mai hotărîtor împotriva lor. De aici putem conchide asupra restului de oameni „capacitați”. A doua că minciuna și calomnia a ajuns deja la scadență. Nici nu va putea opri de acum lumina care începe să se facă. Și a treia, că făcută odată aceasta lumină, restabilirea păcii și ordinei interne în partid, va urma în mod firesc dela sine.

Să ne aducem numai aminte, de unde a început actuala criză gravă în partid? În ziarul nostru s-au scris câteva articole de critică asupra stărilor noastre din partid și s'a lansat ca soluție a mulțor anomalii, o primenire de idei și de oameni. Articolele, cele mai multe îscălrite, veneau din partea celor mai consacrați scriitori ai

noștri, grupați în jurul „Tribunei”, din partea unor oameni deci, cari, cum spunea eruditul nostru istoric, d. Xenopol, reprezentă mai esențial aspirațiunile unui neam. Ideile desfășurate, ca orice idei noi și moderne n'au aflat complacerea tuturor, cu deosebire a oamenilor întârziati în gândire, și refractari pentru orice spirit de inovație. Asta pân'aci era însă și logic și natural. S'a zis, că s'a trecut măsura, s'a exagerat, s'a făcut greșeli, nedreptării, s'a atins în mod inutil susceptibilități. Se poate. Dar la o discuție de idei se răspunde cu o discuție de idei și nu cu calomnii, invective și minciuni. Nemulțumiții noștri astă au făcut-o. S'a burzuluit, s'a adunat și au făcut o conspirație împotriva cinstei ziarului care publica acele articole, ca în chipul acesta să înăbușe cele mai curate convingeri. Nici nu s'a încercat măcar a se răspunde acelor idei încriminate, ci s'a insinuat, pe calea calomniei celei mai îndrăznețe, că ele au fost puse în circulație cu intenția perversă de a sparge partidul, de a sgudui încrederea în conducători de a slăbi disciplina și solidaritatea și de a duce partidul întreg ca o poamă coaptă — cum a spus d. Braniște din Lugoj — în brațele lui Mangra, cu care acest ziar, prin oamenii săi de încredere n'au încetat a susține legături occulte. Calomnia astă, precum pot vedea cetitorii la alt loc al ziarului nostru, continuă, a fi, — cu o frivolitate fără seamă, — răspândită de oamenii interesati.

Față cu pornirile ce s'a deslănit împotriva noastră, noi am căutat să convin-

gem lumea că e necinstit ca unei opinii curate să-i opui o calomnie stupidă, că nu am voit să provocăm ceartă țigănească nici să cercăm desunirea. „Disciplina” și „solidaritatea” nu trăiesc numai prin numele lor, nu se slabesc cu critice și nu se întăresc cu fetișismul persoanelor.

In mijlocul acestor interminabile discuții, dacă le mai putem numi așa, mărturisim că de multeori ni s'au ațintit ochii asupra figurei senine și luminoase a d-lui Andrei Bârseanu. D-sa nu e membru în comitet, nu e nică „fruntaș” în sensul curent al cuvântului, nici om politic nu e, dar orice popor își păstrează unele rezerve, oameni cari nu au nevoie de mandat formal, fiindcă au unul superior și mai de preț, mandatul moral de a ieși la vremuri de grea cumpăna. Ni-se spunea chiar, că d. Bârseanu, ne desprobă, ne detestă. Și ne ziceam în gândul nostru, foarte bine, nici nu-i cerem să se solidarizeze cu greșelile noastre, pe cari n'avem imprudență a spune că nu le avem, poate nici cu convingerile noastre, cari încă n'au monopolul, dar e posibil oare, ca un cugătător, un suflet de artist, scriitor el însuși să nu văză că aici e vorba doar de sugrumea libertății de gândire, de un pedantism rigid și reacționar, îndușmănit cu orice idee de progres, și că sub masca pretextelor de „disciplina” și „solidaritate” în realitate se ascunde cea mai erăsă intoleranță față de orice evoluționism și idee nouă în viața noastră publică.

Telegrama, care ni-a venit ieri, și care trebuia să vie, explică tot. Scrupulurile

FOIȚA ZIAZULUI „TRIBUNA”

Visul.

De Em. Gărleanu.

După furtuna groaznică ce clătinase lumea în temeliile ei, ciurul cerului se umplu cu sunte de aur; — căte o stea scăpăta în răsăpuri, de tăia văzduhul albastru într'o dără minoasă. Firea încremenise; pământul par că ajintise urechea să asculte ceva.

Dar Pilat nu îndrăznise să iasă din cămara și, înădușit încă de sudorile spaimei, căuta prință cu auzul dacă smochinul de lângă casă mai lovea crengile de zid.

O tacere de moarte se lăsase pe sălile lungi, în odiale largi cari, cu câteva ciasuri înainte, în urmă de blestemele și tipetele multimei înalte de afară.

Cel din urmă răsunet il furase, zidurilor de cără, glasul sutașului care strigase lui Pilat, după ușa zăvorită, că Omul fusese răstignit.

Când din dosul ferestrei lumina lunei năvăli întră, Pilat păși din colțul în care încremește de pe pat cerga, apoi, fără să-si scoată înainte de pe el, se afundă în asternutul larg moale, să adoarmă.

Se silea să nu se mai gândiască la nimic; își amintirile. Nu isbutea. Crâmpă de vese i-se infățișau ochilor: fețe crunte, priviri

sticioase, brațe svârcolite. Uneori sutele de obrazuri se apropiau, se amestecau, se contopeau unul în altul și, deodată, un chip bland, cu ochii umizi și calzi, se întrupa aveau, — chipul lui Isus par că; — privea la el!

Pilat strânea genile și alunga vedenia; atunci capetele răsăreau din nou, sute, mii la un loc. Sudorile începeau iară să-i îmboane tâmpale.

Adormi într'un târziu, când zorile stâng lumile cerului, să-l rumenească numai ele.

Și somnul ce-i puse stăpânire pe viață, furbit, la rîndu-i, de către un vis ciudat:

...Se văzu Pilat, deodată, un negustor bogat în mărfuri, călătorind, cum călătorise în tinerețe, pe clăinatele ape ale Tiberiadei.

Cum purcese pe lângă târm, vântul se învioră, umfla vîntrelele largi, și nava lunecă pe față intinsă a mării cum paserile cerului lunecă în aer.

Iar, în mers, târmurii când se apropiau de mai să prindă pântecele corăbiei între ei, când se împingeau departe, de ochiul nu-i mai putea zări.

Se mai făcea că pe navă numai el, și nici un alt corăbier nu mai era.

Se mustra Pilat, negustorul, în cugetul lui, că pe nimeni alt nu luase. Și cetatea rămăsese mult în urmă, și la alta târziu ajungea.

Așa se chinuia Pilat să întoareă singur pânza în vânt, căci marea acumă prinse, fără de veste, a se frământa.

Și iată că, deodată, pe târm se rumenește apus neașteptatele ziduri ale unei cetăți; și pe târm puzderie de oameni. „De aici o să-mi iaă corăbieri”, socoti Pilat.

Dar nici n'apuca bine să-si sfârșească gândul, și, de pe târm, strigăte asurzitoare se amestecă în văzduh, și mâni furioase aruncă o ploaie de pietre asupra năvii.

Pietrele sunau în peretii de scânduri, iar unele loviră catargul, și catargul părea că e de sticla și se sfarmă în tândări pe podeaua năvei, iar pânza lui sbură în riu ca un fulg smuls.

In clipa aceea soarele, rotund și roșu ca jăratecul, se afundă în zare; o dâră de sânge se prelinse peste apele negre până la navă, apoi, repede, luna prinse să se rostogolească pe cer, printre norii negrii ce-si atârnau zdrențele până deasupra mărei.

Vântul începu să suere; valurile își deschideau buzele lacome. Intre cer și pământ numai urletul apei se auzea.

Cuprins de frigurile morții, Pilat zacea în fundul năvii, cu genunchii la gură, cu pumnii la tâmpale, elătanindu-și dinții.

Și parcă își dedea acum seamă că negustor nu era, că numai pe mare se găsea el, Pilat din Pontiu, și pe mare ce căuta? Un tunet; apoi un trăznet asurzitor lumină o clipare priveliștea de groază; un val se înalță până la cer și lovi naia de o sfârâmă în bucăți.

Pilat căzu pradă apei spumegânde. Cu încordări desnădăjduite dădu din brațe să se agațe de ceva, să scape. Și mâna-i întâlni un lemn. Și de-

domnului Bârseanu ierau de alt ordin. Ca și mulți alții, nu și-a închipuit niciodată că calomnia să fi dobândit în așa măsură dreptul unei cetățenii morale în viața noastră. În sfârșit, recunoaștem, nu era lucru ușor să știi ce să mai crezi, când în fața scrisului curat s'apropia de urechea ta șoapta „fruntașului”: nu crede, e numai prefecătorie, Oncu, Ciorogariu sunt și azi manăriști, Goga e dus în rătăcire, ceialalți sunt exploatați toți de șarlatanii dela Tribunii”... Si când acest limbaj e ținut de cutare, fruntaș bărbat, providențial, într'adevăr ce să crezi tu, care ești la câteva sute de chilometri depărtare de Arad? Nu ne mirăm nici de aceia cari s'au făcut însăși, instigați și seduși, răspânditorii acestor calomnii, căci vinovații adevărați trebuie să căutați numai în Arad, între aceia cari au avut și au interes personale să provoace și să întrețină aceasta zizanie.

Iată în seninătatea conștiinței sale, d. Bârseanu crede, că noua dovdă hotărâtă a d-lui Oncu „va contribui la restabilirea păcii mult dorite”. Astăa ar fi, dacă îsbuenirea campaniei împotriva noastră, ar fi avut la baza ei într'adevăr, în mod sincer, mangrismul. Dar se va convinge atât d. Bârseanu, cât și toți cei de bunăcredință, încurind, că mangrismul a fost numai un pretext și că în realitate interesul de ordine inavuabile au dat naștere crizei și o prelungesc în dauna nesfârșită a celor mai mari interese naționale.

Ca să simtă desminți, ar trebui ca pacea, pe care un neam întreg ni-o cere, pe care fruntași ca d. Xenopol și d-sa ne conjură să o încheiem, să nu mai aibă azi nici un obstațor. Mai ales cele cari privesc persoane, cele cari supără, sunt neavenite, ele pot fi siestate. Noi stim să facem o clasificare în ordinea ideilor cari se impun actualității: deosebirile de vederi, de mentalități cari există între noi, pot să aștepte vremuri mai bune, mai calme. Pentru pace, în fața evenimentelor ce ne așteaptă la toamnă, în fața amenințărilor lui Mangra, în fața atât de mult accentuatei solidarități, a-

gele se înceștară de el. Dar apa îl răsturnă pe spate. Si Pilat simți cum plutește cu față în sus, cu mâinile în lături, răschirate, cu trupul țepân.

Și deodată, își detine seama că lemnul pe care plutea era o cruce, o cruce care-l purta de-asupra creștelor încărunțite de spumă, o cruce pe care stătea ca răstignit, de pe care nu se putea mișca fără primejdia vieții.

Atunci din negurile întunecului, un chip se lumină, — un chip necunoscut, însângerat de spinii ce-i încununa fruntea, un chip care se plecă peste el de-i privi în ochi...

Un geamăt adânc scoase Pilat și trezindu-se din somn, sări din asternut. În lumina dimineții rămase buimac de visul care-l muncise. Se șterse la ochi, apoi privi patul pe care se chinuise; asternutul moale păstra, în cruce, urma trupului, și a brațelor răschirate, așa cum o lăsase somnul lui. Nebun de spaimă, strigând, Pilat căută să scape de semnul care-l urmărea, amenințător parcă și aevea. Se repezi afară, în cerdacul de lemn; dar dincolo de Ierusalimul cu zidurile albe, Golgota înălță, neagră, pe zarea limpede a cerului, crucea Mântuitorului.

Ochi i-se deschiseră mari lui Pilat, nebuni de groază, apoi căzu, fără simțire, în brațele slujitorilor cari alergaseră la tipăratul lui.

cărei necesitate mare o recunoaștem pentru reușita propagandei în vederea sufragiului universal: noi așteptăm cu dragoste frătească mâna celor supărați în mâna noastră.

Interesele superioare ale neamului nostru cer să subordonăm ura noastră reciprocă dragostei comune pentru neamul nostru. Sunt în stare să o facă aceasta antagoniștii noștrii?

Atunci, pacea e făcută.

Dacă vor răspunde însă iar cu conchuse, dacă la apelul nostru ce purcede din inimă curată, vor continua, ca și ieri să răspundă:

— *Dă-i-ne casa voastră!* — numai asta poate fi pacea, atunci... atunci, pacea și ordinea va trebui să o restabilească însuși poporul românesc, durere cu un sacrificiu de pierderi morale...

Ne stimăm cu mult mai tare adversarii și avem mult mai mare încredere în mandatarii naționale, decât să putem crede în hipoteza a doua.

Veneratului bărbat al neamului, d-lui Andrei Bârseanu, omagiile noastre pentru serviciile aduse prin curagiul nobil al cunților sale, causei naționale!

O somărie

cătră d. Dr. Teodor Mihali.

Onorabile Domu, Domnia-Voastră, zilele trecute, ați afirmat, în fața unei societăți mai mari, cum că ziarul nostru și astăzi are legături cu d. Eugen Brate, care n'a început să colaboreze la „Tribuna”.

D.V. sunteți vicepreședinte al partidului național, președinte al clubului deputaților, deputat în cameră, om serios prin urmare nu fleac, care vă cântăriți cuvintele în cari lumea e datoare să credă, Vă somăm deci ca în termen de opt zile să faceți dovada afirmațiunii D Voastră, ca să ne putem trage concluziile ce se impun.

Redacția „Tribuna”.

Din Cameră. Ședința de azi s'a deschis în fața lor vreo 40 de deputați.

Se votează și în a treia cetire indemnitatea.

Se votează, fără discuție, proiectul de lege prin care capitala Budapesta e autorizată să ia un împrumut de 270 milioane.

Se discută apoi chestiuni de imunitate.

Pacea cu naționalitățile. Firul discuției deschise asupra acestei chestiuni de ziarul „Világ” se reia din nou, în numărul de azi, dar dintr'un punct care rămăsese aproape neatins până acum; din punct de vedere economic. După ce se analizează în câteva cuvinte raportul dintre cucerirea ce o face cultura ungurească asupra ținuturilor locuite de naționalități și sforțările împreunate cu enormele jertfe bănești făcute de guvernele ce s'au părindat la cărma țării, în scopul acestei cuceriri, autorul articolelor din vorbă ajunge la concluzia că toată opera de maghiari-zare a dat de mal. În decursul acestor constatări însă și câteva cazuri caracteristice pe cari le-a semnalat în coloniile ciangăilor plasati pe valea Hațegului, cari deși unguri de baștină — unii

stăpâni și azi pe hrisoave boierești nu știu limba statului și sunt asimilați mediului românesc cu desăvârșire. Intrebând autorul pe unde dintr-acești coloniști cum de nu vorbește ungurește, acesta i-a răspuns apatic: Ce-mi trebuie limba ungurească, doar pe la noi numai solgăbărul o vorbește.

Urmărind șirul acestor constatări și ținând în vedere deplorabila situație economică a naționalităților, provocată de lăcomia hrăparejă a gentrilor refugiați astăzi la sinecurele comitente și cele din minister, unitatea limbii rămâne mereu o himeră care se depărtează tot mai mult, câtă vreme nu se vor lua măsuri pentru îmbunătățirea sortii populației naționaliste și nu se recunoaște adevărul că „nu unitatea limbii și bunăstarea și cultura sunt obârșia puterii țării și numai dupăcesc aceste sunt fapte împlinite, poate fi vorba și despre unitatea limbii”.

Discuția asupra chestiunii de naționalitate a fost sulevată tocmai pe vremea celor mai grele opiniuri pentru existență ale naționalităților și curentul micilor patimi a confundat chestia naționalităților cu gravaminele naționaliste, fără să fi putut da cineva seamă că aceste sunt doar noțiuni deosebite.

E cît se poate de naiv să-ți închipui că măsile naționaliste nedreptățite vor învăța cu forță limba stăpânilor lor săcpătați și denotă o mentalitate foarte simplistică orice politician care să-ți încerce să te învelească într-o naționalitate încărcată isvorul tendințelor de conservare al naționalităților în altceva decât în cele mai vitale necesități pentru existență.

Si în cazul acesta nu poate fi vorba despre „agitatori” și eu atât mai puțin despre „irredentism” ci despre nenorocitul sistem politic care bântue în țară, și ale cărui urmări sunt egale păgubitoare atât pentru stat cât și pentru naționalități.

Adunarea pentru votul universal în Oradea Mare. Eri, Duminecă, a avut loc în Oradea Mare întâlnire publică, organizată de partidul lui Justh și social-democrați pentru votul universal.

La adunare a luat cuvântul și Justh. S'a primit o moțiune prin care se cere introducerea votului universal și se protestează împotriva reformelor militare.

Criza din Austria. Hotărîrea partidului comunist-social de-a nu acorda guvernului sprijinul său în mod absolut, a creat guvernului o situație foarte dificilă.

Fostul ministru-președinte Gautsch, care trece la băile dela Gastein, a sosit Vineri la Viena și a chemat de baronul Bienerth.

Dacă actualul ministru-președinte nu va reașa ajungă la o înțelegere cu partidul creștin-social, baronul Bienerth va prezinta Maj. Salomon în fața cabinetului, recomandând Maj. Salomon viitorul șef al guvernului pe Gautsch.

La temniță. În temniță din Lugoj începe Mercuri la 5 Iulie a. c. redactorul Mitru pedeapsa de 8 zile, pentru un articol publicat anul trecut în interesul votului universal în foaia „Plugarul Român” din Timișoara N. Mitru după eșirea sa din temniță, în timp va avea o altă pertractare la tabla regală dela Timișoara, pentru un articol umoristic apărut în foaia glumească „Baba Satu”. Iată încă câteva semne de împăcare!

Mormântul dela Putna e pângărit!

Viena, în 25 Iunie 1911.

In liniștea mănăstirei dela Putna care-i sătă la poale de codru verde, încunjuată de miresme de smirnă și tămâie și mările de cântările evlavioase ale adihilor odihneșe moaștele celui mai băut erou ce l'a dat proovedința căreia neamului nostru: aici zac osemintele înfricatului Ștefan cel Mare, zidul sănătății. Și-a ales Voievodul acest loc sămână între munți, departe de ochii în bună credință că muritorii îl vor măcar acum în pace, pe dânsul, cel care știut ce-i pacea și odihna în viața dumicămată.

Iar când, din vreme în vreme de cînd să călătorească la Putna peregrini numeroși, din cele mai depărtate colțe pământului românesc, ca să se vea la mormântul marelui erou, păsiind la suslet de acel sfîr de evlavie și cuprinde toată lința ta când păzi intr'un sanctuar. Căci pentru noi este sfânt acesta și când te apropii de trebuie să-ți deslegi curelele încălțătorale tale, nevrednic bulgăre de păzit ce ești!...

Și unde noi nu îndrăznim să ne apropiem decât cu sfială în suslet, unde pașii devin șovăitori, acolo au năvălit înecă în 18 l. c. gălăgiose și obrazurile păgâne și au tulburat liniștea lui lăcaș, care-i Pantheonul neamului românesc: *au năvălit Jidau!*

Și nu s'a aflat nime care să-i opreasă să închidă porțile dinaintea lor, ba cel ce se numește cu atâtă fală „străjerul mormântului dela Putna”, arhimandritul i-a primit cu brațele deschise și răzduit peste noapte în chilile călător!... Obraznicii oaspeți erau membrii societății jidovești din Cernăuți, și se numește „Societatea academică și științele sociale” fiind conducede de Paul Ehrlich, profesor de dreptul română universitatea din Cernăuți. A doua lună, arhimandritul Patraș i-a condus persoană pe acei fii ai lui Israel prin țărire și le-a arătat mormântul lui Ion Vodă, apoi toate odoarele cele de cărări sunt danile sfinte ale atâtator rânde strămoși ce au înzestrat acel lăcaș magaciuine....

Când te gândești cine a mas peste acolo și s'a lăsațit în cuprinsul mărei și prin biserică, îți săngerează de o nemărginită durere, căci vezi și mai remas nici un loc în țara noastră nepângărit de Jidovi. Tot ei au tăiat adii nepătrunși din preajma mănăstirii și cu învoirea consistorului și a administrației fondului religionar au zidit la pași trei fabrici jidovești, cari nu că tulbură liniștea și întinează loial atrag și o mulțime de străini la ele. Iar acum? Acum pătrund în-

lăuntrul bisericei, și leproșii de ei se ating de sfântul mormânt în care zace întru-pătorul gloriei românești, și nime nu-i oprește dela acest sacilegiu. Te miri cum de nu s'au cutremurat boltile când acești nemernici au păsit pragul mănăstirei și s'au apropiat de sfântul altar!

Și când s'a întâmplat această fărădelege? tocmai atunci când Români bucovineni din toate părțile țării alergaseră la Cernăuți ca să vadă reprezentată pe scena teatrului orășenesc figura marelui Ștefan evocată din negura veacurilor de măestru Delavrancea.

O, suslet de străjer rătăcit și nevrednic să mai păzești acel sfânt lăcaș, fii pe pace. căci în toată țara Bucovinei nu se va afla nime — nici chiar tinerimea — care să te tragă la răspundere pentru sacilegiul ce s'a săvârșit cu învoirea ta!

Slăvite Voievod... a ajuns lăcașul tău de odihnă hotel și caravanseraiu jidovesc, iar ce-i de-un sânge cu tine — cum e cazul de acum 2 ani al studenților români dela Iași — nu pot să-și plece genunchii și să sărute când vreau ei urna cu cenușa sfintelor tale moaște! Slăvite Voievod... pământul țări tale e înstrăinat, poporul tău robit de neamuri varvaro, iar mormântul tău pângărit de păgâni: să ne mutăm mai bine în altă țară!... *I. Grămadă.*

Scrisori din București.

Emigranții care se întorc. — Scrisoarea lui Icănescu. — O reclamă fără rost.

București, 12 Iunie.

In ziarele străine cetim adeseori articole îngrijitoare la adresa României, unde străinii ar fi trăind sub un regim exceptional. Ba, ce este mai revoltător, nu arareori cetim în cărți cu pretenții de seriozitate, niște lucruri, de cări autoritățile române n'au nici idee. Astfel este povestea cu persecuția evreilor, cări aici se bucuria de mai multe libertăți în toate acțiunile lor, a căror dezvoltare culturală, religioasă și economică progresază, dovedă a nepăsărei caracteristice Românilor, în detrimentul poporului românesc. In zilele ungurești cetim uneori eremiade cu privire la ciangăii din Moldova, cele bulgărești afirmă că Bulgarii de aici sunt persecuți. Și nu sunt atâtă ani de când Rușii aflători în delta Dunării s'au adresat fraților lor din imperiu — de groaza cărora au fugit aici, din cauza persecuțiunilor religioase — arătând că aici sunt supuși la persecuție. De căte ori însă au plecat acești streini în alte părți ale lumii, de atâtea ori ne-a fost dat să vedem cum regretă acest pas, cum își plâng nesocotința, cu care au urmat sfaturile unor agenți, cări și exploatau.

Odăță între evrei se pornise un curent de emigrare în America. Curentul n'a durat însă mult, căci îndată ce s'au cunoscut greutățile de acolo, mulți s'au întors înapoi chiar de pe drum. Cei rămași prin țări străine au regrețat plecarea. Din Dobrogea mulți bulgari au plecat în regatul vecin, dar, când au văzut piedecelele ce le întimpină acolo, s'au întors, cerând autorităților române sprijinul spre a-și putea întemeia din nou gospodăriile. Tot astfel au făcut un număr de vreo douăzeci de familii de pescari ruși, cări, ademeneți de promisiunile unor agenți de emigrare, și-au vândut tot ce aveau și au plecat spre Man-

giuria, unde li-se promisese marea cu sare. S'au dus, însă chinurile ce le-au îndurat acolo i-au făcut să se întoarcă mai curind decât ar fi crezut cineva. Eri au sosit, cu vaporul sf. Sergiu la Brăila, blâstămând elipsa în care au plecat. În drumul lor au ispășit acești sărmăni pescari toate păcatele ce le-au săvârșit toți calomniatorii țărei și neamului românesc. Acum ei se adresează autorităților române, cerindu-le sprijinul, care le va fi și dat cu toată bunăvoița, cu toate că au plecat de aici nemulțumiți cu soarta lor. Căci așa e Românu: se înduoșează în fața suferinței altuia, numai de durerea lui nu știe nimenea, ba uneori nu vrea să știe nici chiar el.

In ședința de ieri a Academiei Române s'a cunoscut serisoarea adresată de disținsul profesor din Copenhaga, Cristian Sandfeld Iansen, prin care savantul mulțumește pentru alegerea sa ca membru corespondent al înaltei noastre instituții naționale. Dau această serisoare, serisă în românesc, împreună cu observările, pe cari le face „Universul”:

„Domnule președinte,

Mulțumesc din inimă Academiei pentru onoarea ce mi-a făcut alegându-mă membru corespondent al ei. Văd în alegerea mea, pentru care sunt adâne recunoscător, nu atât o răsplătită de cele puține ce le-am luerat, cât un îndemn la luerări ulterioare pe terenul filologiei române și mă voi sili să fiu vrednic de părerea bună ce are de mine Academia.

Primiți, vă rog, domnule președinte, încredințarea deosebitei mele considerații.

(ss) Kr. Sandfeld Jensen.

Dl Sandfeld Jensen din Copenhaga serie și vorbește, la perfectie, limba românească. D-sa e colaborator la „Tribuna” din Arad și a fost recomandat Academiei de dl I. Bianu”.

Asupra acestora cări au asistat la această ședință, serisoarea astăzi serisă românește de un invitat străin dintr-o țară atât de îndepărtată a produs o adâncă emoție. Noi Români avem în străinătate așa de mulți dușmani și așa de puțini prieteni. E foarte firesc ca atunci când vedem la personalități ca dl Jensen manifestându-se asemenea sentimente de prietenie față de noi, de neamul și de cultura noastră să ne bucurăm din tot sufletul. Căci mai sunt și alți străini, cări au învățat limba românească, dar care azi ne înjură. Cine nu cunoaște cazul lui Șâineanu și al lui Gaster?

Si fiindcă veni vorba de Șâineanu, nu pot trece cu vederea reclama ce se face de gazetele noastre din Ardeal dictiorului acestui filolog de scoală veche. E o reclamă lipsită de gust, lipsită de orice adevăr. Căci sunt celebre enormătățile, pe cări acest domn le-a scris în dictionarul său. Doctoarul Ureche a extras din această operă o broșură de perle, pe cări le-a intitulat „Şâineanu”. Broșura se găsește și în Ardeal. Tot în chestdia acestui dictionar a scos o broșură dl Săghinescu, arătând superficialitatea și lipsa lui de criteriu științific. Si, cu toate acestea unele ziare dela noi ii fac reclamă. Curios lucru.

Corespondent.

Dr. VICTOR GRAUR.

Medic universal, medic școlar calificat, profesor de Igienă.

Institut de dantistică.

*Arad, Andrassy-tér Nr. 22. — Etajul I
In fața palatului administrativ (comitatului)*

Operează și vindecă boli de piele și sexuale cu razele Röntgen. Operarea polipilor și a altor formațiuni cu aceleași raze. Electroliză. Metode electrice de vindecare. Massage electrice. Vindecarea bolilor de beșică prin electricitate.

Consultații pentru operare și boli de piele dela 8—9 ore a. m. și dela 2—5 p. m. Pentru boli cronice separat. (Curărire specifică), consultații dela 10—12 ore a. m. Consultațiunile le execută Dr. Kálmán Róth. Celor din provincie, cărora se recere îngrijire mai îndelungată, le stă la dispoziție camere confortate anume

Un Vlaicu bucovinean?

Laicilor să nu le vorbești de matematici, de fizică și de alte caleule, căci îi cuprind imediat răcorile, capătă piele de găină. Și au dreptate: matematicile îți aduc aminte de notele rele din liceu, de profesorul pe care-l apucau sănădale când nu știai teorema lui Pitagora, și de clipele pline de groază când cu ciasul sub bancă așteptai ca pe jăratec să treacă mai repede ora de matematică.

Si eu toate acestea voi risca să vorbesc acum despre o foarte grea problemă geometrică, care î-a preocupat pe toți matematicianii mari din toate timpurile: e vorba de împărțirea cercului sau a unui unghiu în 3, 5, 7, 9, 11, 13 etc. părți egale. (Se crede că pe Archimedes l-au ucis tocmai atunci când voia să rezolve această problemă dificilă). Cu cirecul și cu linealul nu poți împărți exact nici cercul, nici unghiu în 3, 5, 7, 9, etc. părți egale, iar după unele metode teoretice de până acum se pot împărți cu siguranță acele două figuri numai în 2, 4, 8, 16, 32 etc. părți egale. Cel care s'a ocupat mai mult cu această problemă, dar care n'a scos-o la un sfârșit favorabil, a fost celebrul matematician Gauss, care a spus apodictie că împărțirea unui cerc sau a unui unghiu în 3, 5, 7, 9 etc. părți egale, e absolut imposibilă.

Inainte de câțiva ani jurnalele aduceau vestea că s'a pus un premiu de vr'o 80.000 cor. pentru rezolvarea acestei probleme menită să facă revoluție în științele pozitive. Intru că e adevărată această știre, nu știm, dar fapt e că până azi nu s'a aflat fericitul deslegător al acestei probleme ce-a frământat mintile celor mai luminate capete în decurs de atâtea veacuri. Si eeea ce nu li-a succes matematicianilor cu reputație mondială, să-i fi reușit lui *Dimitrie Russu*, un student universitar din Bucovina, care urmează matematicele la universitatea din Viena. Dsă, după o muncă și un calcul necurmat de 3 luni de zile, zice că aflat două metode - pentru rezolvarea problemei de mai sus, care de sigur vor purta odată odată numele d-sale. Una dintr-insele duce la rezultatul dorit, dar nu o poți demonstra: a doua se poate dovedi foarte ușor, și cu ajutorul ei ești în stare să împărți teoreticește și empiric cercul și unghiu în câte părți dorești.

L-am întrebat ori de a arătat eniva metoda și calculele d-sale, și mi-a răspuns că numai în parte a comunicat unuia sau altuia din prietenii d-sale și că ar dori să apară deslegarea acestei probleme mai întâi într-o revistă românească, d. e. în *Gazeta matematică* din București, dar neștiind adresa redacției, nu poate să o publice. Are mare teamă să nu i-se divulge secretul și apoi să-i iee altul înainte.

— Bine, dar când ai deslegat problema, n'ăi strigat de buearie ca Archimedes: heureka?

— Nu, dar eram să înebunesc de bucurie; pe urmă o săptămână întreagă n'am luerat nimic, eram sfârșit de oboseală.

Mi-a povestit apoi de inventiile ce le-a făcut și pe cari nu le poate patenta, deoarece n'are parale. Imi spuse că a inventat un mehanism cu ajutorul căruia mașinistul poate din locomotivă, de unde se află el, să lege vagoanele unele de altele, fără să aibă nevoie de alți oameni. Mă gândiam ascultându-l, căte vieți omenești s-ar putea eruța, dacă trenurile ar folosi inventia aceasta! Cu ajutorul altel inventiilor a d-sale, s-ar putea aduce apă de băut în vagoanele de persoane, când trece trenul printre stație. E un automat foarte simplu care urează apă în vagoane fără altă putere motrică, decât numai prin sguduirea ce-o produce trenul când intră într-o stație. La plecare automatul se închide singur.

Spunea că inventia acestei capcane o să-i aducă foarte ingenoase capcane de prins ori ce fel de animale sălbaticice, a avut o halima întreagă. Un

inginer specialist î-a scris o epistolă în care-i spunea că inventia acestei căpsane o să-i aducă parale, dacă după patentarea ei o va vinde unei fabrici. De fapt o fabrică din Germania îi și făcuse o ofertă foarte favorabilă. Incurajat prin epistolă specialistului și oferta fabricii germane, și-a luat inima în dinți și s'a dus la un inginer român din Cernăuți, care pe lângă că-i inginer mai e și politician de profesie și naționalist, a-decă mai mult politician decât naționalist. Acestei inginer i-a cerut — după ce i-a dat informațiile necesare — un împrumut pentru platirea taxelor de patentare. Prima întrebare ce î-a făcut o naționalistul nostru, a fost, câte procente va căpăta el după vânzarea patentei, căci în cazul acesta îl va ajuta să capete un ajutor delă „Societ. pentru cultură”. Și Tânărul Rusu, destul de naiv, i-a dat toate actele trebuințioase ca să-i exopereze ajutorul dorit. Desemnele și planurile nu i-le-a dat și bine a făcut. Ce credeti că a făcut marele naționalist? Până în ziua de azi d. Rusu n'a primit nici un rezultat dela numitul inginer, de oarece nu i-a romis ceva sigur în schimbul acestu serviciu. La urmă i-a comunicat că a... pierdut actele!

Iată însă că s'a găsit alt mecenat milos în persoana unui birtaș armean care s'a oferit să poarte toate cheltuielile brevetării, dacă Tânărul nostru inventator va face un contract notarial prin care să se oblige a-i da armeanului... 50% dela toate inventiile ce le-a făcut și le va face și de acum înainte!!! Indignat de purtarea Românilor noștri, a voit să vândă inventia d-sale unui Jidan, cu condiția ca măcar numele de inventator să-i rămâie, dar și-a tras pe seamă și acum plătește din greu, pe rând, taxele de brevetare.

Cea mai de seamă invenție însă va fi de sigur — după părerea d-sale — noul tip de aeroplani care lăseră de mai multă vreme. Va avea forma unui ou și nu va purta aripi ca cele cunoscute. Mecanismul să fie așa de simplu, încât dacă l-ar vedea ori și ce laic l-ar putea imediat copia, de aceea nici nul arată nimării. Construcția va fi așa de masivă, încât dacă chiar ar fi să eadă, nici aeroplanelui și nici aeronautilui nu i-se poate întâmpla nimic, cu atât mai mult că noul tip va avea și un mecanism cu ajutorul căruia aeroplanel nu se va putea răsturna nici într-o parte.

Când a petrecut vara trecă la părintii d-sale, cari sunt tărani, și spusese că a lăsat singur cu toporul și ferestrăul la modelul aeroplanelui, care nu era mai greu de 15 klg. A asternut paie în șură, și s'a suiat apoi în coșarcă să vadă ce se va întâmpla. În loc de motor a început să învârtă singur la o roată. S'a ridicat dela pământ ca la un metru înălțime, dar văzându-l tatăl d-sale, s'a speriat și ca să nu i-se întâmpile vr'o nenorocire, a luat toporul și a tăiat comedie feciorului său, punând-o pe foc.

— „Dacă aș avea un motor cât de slab, mi-aș face oul meu și aș sbura. Dar așa aștept într-o doară, poate îmi vor pica de unde-va niște parale, zice d-sa.

Poți să tot aștepți! Paralele bogăților nu se dau pe prostii de acestea, ci pe lucruri mult mai folositoare omenemii d. e. ruleta dela Monte Carlo și alte spelunci de cărți de joc!

Corespondent.

Negustori, industriași, meșeriași români.

Ziarul nostru a hotărât publicarea unui tabel statistic al tuturor negustorilor, industriașilor și meșeriașilor români din Ungaria.

Adresăm deci, tuturor celor interesări rugămintea să ne comunice căt mai în grabă numele firmei, orașul și strada unde se găsește atelierul sau prăvălia lor.

„TRIBUNA”

Adunarea din Orăștie.

Tărani. — Adunarea. — „Câinii latră caravana trece.” — Reformele militare. — Sufragiul universal. — Mangra și interviul lui. — Slujbașii comitatului Hunedoara. — Badea Vasăi. — „Dureri românești.” — Orăștie.

Încă de dimineață, pe străzile întortocheiate ale Orăștiei răsar din când în când păcuri de tărani români. Toți sunt îmbrăcați în haine de sărbătoare și unde le vezi sumanele lor albe aruncate pe spate, cămașile largi cari flutură în vânt, simți o inviorare a ochiului tău obosit de orășean obieinuit cu culori întunecate. Iți pătrunde în suflet albul strălucitor al acestui port dela tără și deodată cu el și se însemnează și fruntea și gândurile și mintea.

Mi-aduc aminte că la Lugoj erau o mulțime de tărani rău îmbrăcați pentru prilejul unei adunări popolare și mulți dintre ei asculta vorbile oratorilor, plescaind din când în când cu picioarele goale în noroi. Aici sunt cu totul deosebiți. Calea îndesat și a gală, se opresc din când în când, își mută pipa, cu câte un gest de chiburi, dintr-un colț al gurii în celălalt și din mișcările domoale, potolite simți cum se degajează mândrie de om instărit. Toți au venit și merg la adunarea care se ține în piața Orăștiei la umbra săracă a unor arbori.

* * *

Pe la 2 ceasuri și ceva se adunaseră vreo 2500—3000 de oameni; tărani și domni laolaltă. Erau și multe dame din societatea românească a Orăștiei, iar preotimea din jur a venit într-un număr foarte frumos. Adunarea a fost deschisă de dl Dr. A. Vlad în aclamările întregei asistențe. Dl Vlad a lămurit rostul ei și a dat cuvântul rînd pe rînd tuturor fruntașilor cari au cerut să vorbească. Oratorii au fost: Dnii Dr. Aurel Vlad, Dr. T. Mihali, Dr. I. Suciu, V. Goldiș, Dr. V. Bontescu, Dr. I. Maniu și badea Ion Vasăi din Bănat. Administrația era reprezentată prin obiectivii jandarmi și prin căpitänul poliției Bakay, tipul care scriese scrisoarea împotriva părintelui Moță, pe vremea campaniei electorale. El stă cu capul plecat în pământ și mișcă energic din degete, probabil fiindcă se simte foarte bine în mijlocul acestor Valahi. Părintele Moță, nu departe de el, face însemnări după oratori.

* * *

Să vorbit după program, la cele trei puncte ale ordinei de zi: situația politică, sufragiul universal și reforma electorală. E păcat că dl Stănescu a fost adus și de astădată. D-sa putea să steagă și acum discursuri frumoase și insuflețite și ce e mai de pret, putea să nemurească un discurs al lui Dr. I. Suciu, vrednicul nostru fost deputat și viitorul redactor politic al „Poporului Român” trecut prin nu știu al cătelea boala și adus acum la Arad, în „tipografia proprie”.

Dl Suciu a fost desăvârșit ca fond, dar cu deosebire în formă a fost fortisim. Într-o aleasă limbă literară d-sa l-a „springuit” pe Mangra și făcând temeinice excursii istorice întru lumanarea „certei între frați” a arătat „pilde ingrozitoare ale trecentului nostru” ca bunăoară acesta, care într'adevăr este o ingrozitoare pildă... „Si pe Mihai, tot fratele lui din Moldova, al căndul pe la spate, l-a răpus”. Cu asemenea argumente și cu alte și mai interesante a tînărul Suciu adevărate „Bespræchung”-uri cu auditorul d-sale indulgent și insuflețit, căruia îi arăta cu față transfigurată de sfântul ideal pe care-l urmărește, că astăzi „cătanuși de cei mici și generali de cari au sărit în rang, dar n'au făcut nicăi odată în luptă” critică activitatea unor oameni ca d-sa, care, de pildă, a avut curajul să lupte împotriva unui trădător ca Mangra, pe care ce-i drept nu a reușit să-l bată, dar după o luptă cumplită i-a putut totuși smulge 100 și ceva de voturi, trimițând cu indignare o telegramă de

Ocazie de cumpărat mobile!

Din cauza producției abundente poți afla pentru prețurile cele mai săzute fabricanți de Marosvásárhely mobile în Piața Széchenyi-ter 47.

Oamenilor acreditabili se vând și pe lângă plătire în rate lunare fără nici o urcă de preț.

Mare assortiment în trusouri pentru mirese. La cerere din provincie trimite bogatul catalog ilustrat

protestare la Maj. Sa Impăratul. Numai după un astfel de „atestat” obținut în o astfel de luptă să ai drept de critică tu gazetar, care poți fi și poet, a zis dl Sueiu, trecând la alte „Bessbraechung”-uri, prin cari explica poporului însemnează „népképviselő” și arăta că supraviețuirea ungurească nu este altceva decât „fábol askarika” (aceasta a fost tradusă și pe română!).

Dar după cât s-a putut vedea, aceste mici ieri ale lui Sueiu n-au făcut nici o impresie. Poporul nu înțelegea, iar lumea de bun simț n'a bat în considerare toată truda d-sale, precum au fost luate nici declaratiile prezidențiale ale dlui Dr. T. Mihali „tovărășul” (așa spune conșientul dl președinte) lui Sueiu întru defăimarea „celor ce cărtese” prin *Tribuna*. „Câni la mă, caravana trece” a spus dl președinte. Să trebem deci și noi la chestiuni mai importante.

*

Asupra reformelor militare despre cari la Lugoj nu s'a pomenit aproape de loc, a revenit dl Dr. Iuliu Maniu, vorbind pe larg și lămurind tăraniilor adunați punctul de vedere al partidului nostru național. În mijlocul unei atenții generale, dl Maniu, a desvăluit noile sarcini cari se vor impune poporului prin noua lege a reformelor militare. A arătat cum bugetul statului se va îngreuna cu 100 milioane mai mult, iar noi reiațienii statului ungur vom fi siliți să dăm în locul celor 66 mii de recruti 96 de mii la an și, în mijlocul protestelor energice ale mulțimii, a desvăluit noul atentat ce aduce limbii românești procedura penală militară contemplată de guvernul lui Khuen, prin care nu numai că se introduce politica în armata ce rămăsese până acum intactă, dar se face și o nedreptate extremă de mare tuturor popoarelor nemaghiare din această țară, cari, la urma urmelor, și ele au dreptul să spună și să hotărăsească căt vreau și pot să dea. Cu drept cuvânt a spus însă dl Dr. I. Maniu, că de la guvernul actual nu ne putem aștepta la nici o lege deopotrivă de dreaptă pentru toate popoarele din patrie, deoarece toamna acest guvern a zdrobit la alegeri prin puterea coruptiei pe toți acei deputați și partide, în special partidul național, pentru că să și poată plasa în parlament mameluksi cari nu și dau și nu vreau să și dea seama de grentătile și durerile poporului. Aici dl Maniu a adus pilda căderii dlui Dr. Vlad afirmando între aclamațiile adunării că adevăratul deputat al cercului Orăștiei tot dl Dr. Vlad rămâne.

Discurșul dlui Dr. I. Maniu a fost des întrebat de protestările adunării împotriva noilor reforme militare.

*

Sufragiul universal a fost însă și acum chestia asupra căreia s'a stăruit mai mult. Dl Dr. A. Vlad atât în discursul de deschidere cât și în cel de închidere al adunării a motivat pe larg și cu o bogată argumentație necesitatea introducerii sufragiului universal în această țară. Dl Vlad a dovedit tăraniilor insufleții de cuvântul d-sale patimăș că noi numai atunci vom fi în stare să sperăm o soartă mai bună, când prin sufragiul universal egal secret și după comunie ne va fi dată posibilitatea să ne ocârmuiam singuri, nu ca acum în vremea acestei legi electorale nedrepte care ridică la suprafață numai acele elemente, cari conșient și au inconșcient stau în slujba unor boieri bogăți și sovini, a căror supremă întărire este ideia de stat maghiar și stoarcerea țărănimii desmoștenite.

Tot la sufragiul universal a vorbit și dl Dr. V. Bontescu. D-sa a adus prin vorbirea frumoasă ce a ținut un nou material de discuție, desvălind prin date statistice îngrozitoare toate suferințele poporului românesc de prin părțile acele. Dl Dr. V. Bontescu a arătat că din 355 mii de locuitori ai comitatului Hunedoarei mai mult de 330 mii sunt Români, dar cu toate aceste pământul românesc din aceste părți este atât de mic încât abia cade asupra unui cap de familie 2 jugăre și jumătate, din cari vede oricine că nu este posibilă susținerea unei familii întregi și pe deasupra și plătirea tuturor dărilor și mai ales aruncurilor, cari prin aceste părți trece aproape în toate comunitățile românești peste 50%. Aceste date și le sezoane dl Bontescu dintr-un „Alispán jelentés” din anul 1910. Relele aceste le aruncă dl Bon-

tescu pe toate în cîrdea administrației miserabile din acel comitat, unde, se știe din ziare, căt scandaluri au fost și căt oameni de omenie sunt între cei ce conduce comitatul. În fața acestor stări, dl Dr. V. Bontescu cere că între slujba și comitatului să fie aleși și Români, fii ai poporului cari singuri îi cunoște trebuințele și necazurile lui. Dar aceasta nu se va putea păna când noi prin sufragiul universal nu vom impune administrației o purtare cinstită, a încheiat dl Bontescu în aplauzele mulțimii.

*

Interviewul trădătorului dela Orade, cu care ne-am ocupat în numărul treintă, a preocupat aproape pe toți oratorii adunării dela Orăștie. În frunte cu președintul adunării, dl Dr. A. Vlad, s'a arătat din partea tuturor și s'a desvăluit intențiile trădătoare ale vicealui rătăcit, iar adunarea a desaprobat, prin întreruperi vehemente, pe nenorocitul care crede că partidul nostru național este superflu și că năimind preoții din tabăra în care îi ține interesele unui neam întreg, va putea să și creeze lui o ciată de trădători. Dl Vlad a spus între aprobările vii ale preoților de față, că chiar dacă s-ar putea ca unii dintre ei să fie seduși de făgăduielile mineinoase ale trădătorului, totuși poporul nu va încreda nici odată să rămână cel mai insuflat sprijinitor al partidului național, singurul partid în jurul căruia pot să se grupeze adevărații Români cinstiți.

*

A vorbit și tăranul bănățean badea Ion Vasili. E o adevărată revelație acest tăran luminat. Vorbește cu o limpezie pe care ar putea-o invidia ori cine și s'a prezentat ieri cu un bagaj de idei politice cari surprindeau priu noutatea lor. Din fiecare cuvânt al lui se simță trăsăturile suflente ale unui popor plin de viață. Te-ai fi așteptat să fie demagog, să vorbească de apăsare și să strige durerile „poporului”. Dar nu, badea Vasili facea gesturi seurte și stăpânite, nu ridică glasul decât foarte rar, și în schimb lăsa să curgă din fantezia lui bogată de copil al pământului, imagini prețioase și asemănări de valoare aproape biblică. Vorbia de înțelegerea rîndunelelor cari simțind dubul vremii se adună și pleacă în alte țări cu primăvara și spunea că și noi suntem niște biete rîndunele cari ne-am adunat în această adunare simțind aspirația crivățului care șuflă din partea guvernelor ungurești, ne-am adunat să ne sfătuim încătră putem găsi acea tară în care înfloresc și primăvara dreptății.

Mă uitam la tăranul astăzi smiad și cu frumusețea largă, brăzdată adânc. Cine știe ce talent să pierdut în acest om care vorbește neînchipuit de ușor și limpede, care și povestesc gândurile fără ifos și glumește din când în când, împrăștiind veselie în publicul cari ascultă cu deosebită atenție.

Dl V. Goldiș a ținut o cuvântare cam în felul celei dela Lugoj în care a protestat împotriva tendințelor guvernelor ungurești de a ne lipsi de cultura noastră națională. În vorbirea sa însă a arătat și punctele în cari ne apropiem noi de unguri în vremea necazurilor comune. Recapitulând aceste și arătând terenul unde nu ne mai putem întâlni cu ungurii, dl Dr. I. Maniu a avut o expresie fericită pe care o vor fi observat-o, sigur, și alții. Dl Dr. Maniu vorbind de apăsarea noastră națională și arătând atențatele continue aduse finței noastre naționale, a spus că vor fi ele și puncte în care ne apropiem de unguri dar noi ne avem durerile noastre pe cari nu le au alte popoare; noi ne avem *durerile noastre românești*. Multimea a erupt în aplauze la aceste vorbe ale lui Maniu cari au dat o notă națională mai pronunțată adunării dela Orăștie, în care, în orice caz, fără voie să vorbit prea mult despre *popor* și prea puțin despre *Români*.

După ce s'a exhaustat ordinea de zi, d. Dr. Enea Papu, notarul adunării a cedit moțiunea care să publică la sfârșitul acestui raport, iar lumea să se împărtășească în părțile dese cum să și adunat, discutând domol cele întâmplate. Săi bătrâni și săsonice albenete priveau de prin ferestre la poporul acesta valah care este menit să căstige tot mai mult teren în acest oraș al lor. și într'adevăr, săi au de ce să teme. În Orăștie ea în puține alte orașe este o puternică mișcare românească conșientă. Părintele Mota, care socotește că este sufletul acestei mișcări, serie la gazetă, face slujba biserică și și găsește vreme

să ia parte și la toate întreprinderile românești, binecuvântând cu mâna lui sigură, munca începută. Am văzut libraria tânărului S. Bornemisa și am rămas surprins de dibăcia cu care este aranjat acest institut modern românesc. Banca Ardeleana, Tesătoria și toate celelalte încă sunt o dovadă că în acest centru românesc nu se vorbește numai ei se și face.

Raportor.

MOTIUNE:

„Aderenții partidului național român din comitatul Hunedoarei, întruniti la Orăștie în adunare poporală la 12/25 Iunie 1911:

constată că sistemul de guvernament inaugurat în Ungaria, la 1867, sustine și astăzi aceea politică de distrugere, care, bazându-se pe exclusivismul de rasă și de clasă, încătușează forțele adevărate ale acestei țări și în special face imposibilă validitatea politică, dezvoltarea economică și culturală a poporului;

constată cu durere, că ocârmuirea țării desconsideră nu numai drepturile inalienabile ale poporului român, ci nosocoțește chiar și cele mai elementare îndreptățiri ale limbii și obiceiurilor poporului român;

protestează cu toată hotărîrea împotriva acestor stări de lucru și pretendă respectarea intereselor de existență națională ale poporului român din Ungaria, pretendând oerotirea intereselor economice ale țărănimii române și reclamă să i-se recunoască poporului român cuvânt în ocârmuirea țării în proporția jertelor de sânge și de avere, pe cari le aduce pentru susținerea țării și mărirea Monarhiei;

cer introducerea fără amânare a sufragiului universal, egal, direct, secret, fără restricții și cu votarea în comună, fără arondare dreaptă a cercurilor electorale, înținându-se seamă de relațiile de naționalitate ale populației țărei, ca fiecarui popor din țară să-i fie dată posibilitatea de a trimite în Dietă deputați în raport cu numărul său;

protestează împotriva tendinței de a amâna și lăsa dela ordinea zilei această reformă, fără de care este cu neputință înstăpânirea unui regim democratic, singurul care răspunde astăzi exigențelor unei desvoltări firești și sănătoase a țării în plină consonanță cu interesele de viață a popoarelor, cari împreună constituie țara;

reclamă deplina garantare a libertăților publice, asigurarea eficace a liberului exercițiu al drepturilor cetățenești și eliminarea radicală a tuturor acelor practice neconstituționale și nelegale, cari, înținându-se în cursul vremii în Ungaria, au otrăvit toate fântânile vieții publice;

iar privitor la proiectele militare își exprimă credința că parlamentul actual, în urma structurii sale, nu poate fi chiamat să pună această nouă sarcină asupra poporului care este exclus din legislația țării, și chiar în interesele armatei și ale monarhiei protestează contra nizunței de a introduce în armătă tendințele de maghiarizare, încontra limbii și simței naționale a celorlalte popoare, cari toate împreună susțin și apără această monarhie;

în fine exprimă aderența la programul partidului național român și își depune deplina încredere în comitetul central al partidului național român.”

Scoalele elementare din Arad.

Scoalele elementare din Arad, patru la număr, sunt în toate privințele în fruntea tuturor școalelor noastre din dieceză. Conduse de un bărbat de școală excelent, cum este dl. *Iosif Moldovan*, cu un corp de învățători harnici, ele fac din an în an progrese tot mai vizibile.

Examenele ținute Joi și Vineri, la cari au asistat un număr frumos de oaspeți, între cari dl. Dr. Nicolae Oncu, președintele și Sava Raicu, vice-președintele comitetului parohial, au fost prilejuri fericite pentru părinții elevilor și pentru ei care au la inimă lor progresul școalăi naționale, să constată frumoasele succese pedagogice ale învățătorilor noștri.

Dl. *Iosif Moldovan*, directorul școlar, publică un foarte interesant raport școlar din care vedem că școlile confesionale românești au fost certe de 278 elevi, numărul celor obligați la școală însă a fost de 785, prin urmare abea o terțialitate cerecăză școlile românești. Care e cauză? Nu sunt școli?... Este drept că ar putea să fie mai multe, pentru a fi la îndemâna elevilor de prin diferitele suburbii, dar adevărul e că și în școlile existente nu numai că e o imbulzeală, ci ele ar putea primi încă vre-o 50—60 de elevi. Ceeace dovedește că prieina nu e tocmai lipsă de școală, ci o înstrăinare de școală noastră, o alertare la școală ungurească, care e preferită de oamenii simpli și fără judecată, pentru motive de utilitate rău înțeleasă.

In orice caz cehia asta este o problemă gravă, atât pentru societatea noastră, cât și pentru autoritățile școlare, care ar trebui să cereze cauzele și să curme răul.

Din istoricul anului școlar reproducem următoarele:

Înca în toamnă, la începutul anului școlar, toate școalele noastre au fost inspectionate de P. O. Domn protopop Vasiliu Beles în calitate de inspector școlar. Școală din strada Săcurei în mai multe rânduri, iar cea din Segă odată, au fost vizitate și de d. paroh asesor consistorial Traian Vațan în calitate de director local. Școală din centrul a avut deosebită fericire și în anul acesta, a primi ca oaspeti pe P. C. Sa di protosinical și director seminarial Roman R. Ciorgariu, care în fruntea întregului corp profesoral și a elevilor seminariați, teologi și preparanți din cursurile ultime, au ospitat la prelegerea din 18 Oct. 2—3 ore p. m. cu care ocaziune d. profesor de pedagogie Dr. Petru Pipos, s'a arătat foarte mulțumit cu rezultatul ajuns în seris. — Etit, pe baza metodului fonomimic. În 6/V am fost plăcut surprins, tot în această școală, de vizita comisarului ministerial Nagy László, directorul preparandiei de stat din Budapesta, însoțit de M. S. d. inspector regesc al comitatului Arad Varjassy Árpád, dând expresiune plăcută privitor la cele constatațe. În ziua următoare 7/V d. președintele comitetului noștrui parohial Dr. Nicolau Oncu, însoțit de dñi Sever Boeu și Dr. Nerva Oncu, au prezentat școală noastră centrală unui distins oaspe din România, dlui C. Rădulescu-Motru, profesor al universității din București, care încă a fost plăcut surprins de ordinea și curătenia exemplară aflată în școală noastră.

Biblioteca parohială, fără păreche în dieceză, a fost luate în considerare și în acest an, împărțindu-se școlilor din clasele superioare — în toată Dumineca — cărti folositoare, spre ai preocupa plăcut în timpul liber al sărbătorilor și a le promova gustul de citire. Interesul pentru cehire crește mereu și în familiile. Bibliotecar nou a fost ales d. învățător Georgiu Popoviciu.

Puține au fost în anul acesta momentele de bucurie și poate chiar această imprejurare ne face să dăm deosebită importanță zilei de 23 Decembrie, ajunul de Crăciun al săracilor noștri. Des de dimineață s'a umplut sala mare a școalei noastre centrale de cei ce cu nerăbdare așteptau pe ingerul Domnului, pe moș Crăciun cu durerile sale. Nu se poate descria bucuria micilor noștri școlari văzând grămezile de vestimente și corfele pline de zaharie aduse pentru ei. Imbrăcați în aceste vestimente bune de iarnă așteptau săracii noștri, așezăți în două coloane lungi, la ora 11 din zi, pe binefăcătorii lor, spre a le exprima mulțumită pen-

tru jertfa și osteneala adusă pentru ei. Dar iată și acest moment care a stors multe lacrimi de bucurie din ochii prezenților. Dr. Nicolau Oncu, președintul comitetului parohial, în fruntea mai multor oaspeți domni și doamne, intrără în sală între strigătele de „să trăiască!” a fericitorilor noștri școlari. După întimpinarea plină de dragoste și cuvinte incurajatoare a lui Dr. Nicolau Oncu răspunde, cu cuvântarea ocazională publicată în fruntea acestui raport, directorul școlar Iosif Moldovan, dând expresiune simțimintelor de mulțumită și recunoștință, în numele învățătorilor și a școlarilor, tuturor celor ce au ostenit și jertfit întru aducerea acestor jertfe de mare însemnatate în educație. După declamările ocazionale și imnurile cântate de școlari, sub conducerea învățătorilor Dimitriu și Georgiu Popoviciu, școlarii imbrăcați în hainele primite ca dar de Crăciun, fac o trerere pe dinaintea oaspeților, iar doamnele Letitia Oncu, Marilina Boeu și dșoarele Florica Boneiu și Maria Precupăș, îi încarcă cu turtele și zaharicele. Au fost imbrăcați 47 elevi de ambele sexe, cu haine călduroase de iarnă, în preț de peste 700 cor. Această sumă s'a acoperit din banii colectați spre acest scop de dna Marilina Boeu, % fundațiunilor cu eu asemenea menită, ce stau sub administrația comitetului parohial și din contribuția dlor Francisc Limbec, fabricant de coșiguri de metal, care a imbrăcat din propriul său indemn 4 școlari și comerețul de vestimente Moscovics Zsigmond, care a imbrăcat 2 elevi. Exprimăm și la acest loc mulțumită și recunoștință noastră.

Cu multă recunoștință facem pomenire la acest loc de frumosul dar de 20 cor., făcut de Silviu Herbei colonel în armata ces. reg., care cu scop de-a ne indemnă întru cultivarea sporturilor și a gimnasticăi, atât de importante ca mijloace a educației fizice, ce trebuie să meargă mâna în mâna cu educația spirituală. Acest dar, conform dorinței exprimate de d. colonel, se va împărtășa premii, elevilor care se vor distinge în gimnastică cu ocazia examenului și anume celui dintâi un galben de 10 cor., la al doilea și al treilea câte un taler de 5 cor.

Sărbătoare iubilară.

La împlinirea anului al 25-lea dela înființarea școalei civile de fete cu internat a Asociației, se vor aranja în Muzeul Asociației următoarele festivități:

I.

Miercuri, în 28 Iunie n. a. e. la 7^{1/2} ore seara: Concert împreunat cu Reprezentanță teatrală din partea elevilor școalei cu concursul binevoitor al dñe Veturia Triteanu, ea fostă elevă a școalei Asociației, cu următorul

PROGRAM:

1. K. M. v. Weber: Uvertură din opera „Freischütz” și I. Mureșanu: „Cîmpoiul”, executate la pian.

2. „Urmările unei minciuni”, piesă teatrală într'un act, trad. din limba germană.

Persoanele: Dna Tereza Socescu. Elvira, fiica ei. Dna Tereza Angelescu. Otilia, fiica ei. Dșoara Tissot, profesoară. Olimpia, modistă. Marița, servitoarea dnei Socescu.

3. Mendelssohn: „Rondo Capriccioso”; C. Chován: „Danses roumaines” și H. Reinhold: „Impromptu”, executate la pian.

4. Saint Saens: Arie din „Samson și Dalila”; G. Dima: „De ce nu-mi vii”; Scheletti: „Ce te legeni codrute”? și G. Dima: „Mândrulită de demult”, pentru voce de soprano; Dna Veturia Triteanu, cu acompaniere de pian; dșoara Selma Möckesch.

5. „Artistele”, comedie într'un act, localizată de M. Popescu.

Persoanele: Dna Ederă, proprietara unui pension. Lenuta, gospodină. Tineuță, poetă. Clotilda, pianistă. Angela, pictoră. Toate în pensionul dnei Ederă.

Prețul intrării: locul I .2 cor., celelalte 1 cor. Pentru studenți 20 fil. — Venitul curat este destinat pentru fondul iubilar al școalei.

Bilete se dau Miercuri la 11 ore a. m. în Muzeul Asociației și seara la caca.

Atelier de fotografii artistice, de primul rang.

TIMIȘOARA, Józsefváros, Hunyady u. 5.

— (Lângă Casina »Délvidéki«) —

II.

Joi, în 29 Iunie n. a. e., la 11 ore a. m. încheierea festivă a anului școlar, 25-lea dela înființarea școalei, cu următorul

PROGRAM:

1. L. v. Beethoven: „Mărirea lui Dumnezeu în natură”. Cor unisono.
2. „Istoricul înființării și dezvoltării școlii civile de fete cu internat a Asociației”, de dr. Vasile Bologa, director.

3. Gh. A. Dinicu: „Dor de sat”. Cor pentru trei voci.

4. L. Wiest: „Hora Severinului”. Cor pentru două voci.

Se invită cu stima binevoitorii școalei. Directoarea.

Din străinătate.

Criza cabinetului francez. Cabinetul Monis purta chiar dela început timbrul vieții scurte și puțin a lipsit să fie răsturnat de campană provocată prin tulburările vierilor din Champagne. Trecând cu greu peste această năpastă născută, putut să-și cucerească simpatiile partidelor din parlament care-l primiseră cu ochi destul de răi. S-a svârcolit apoi din peripetie în peripetie, abia putând înfrunta asaltul dat de republicanii și naționaliștii aderanți ai reformei electorale, până când a venit fatalul incident cu moartea ministruului de răsboiu Berteaux, care a hotărât pentru totdeauna soarta tinerului cabinet francez.

Tot atât de fatal a fost pentru Monis și votul de neîncredere al sedinței de Sâmbătă care l-a determinat să-și înainteze demisia. Plecarea aceasta însă nu înseamnă o politică externă mai agresivă în viitor și nu atinge într-nicic interesele convenționale ale statelor europene; cu toate că naționaliștii au găsit mai consultă ca șefia supremă a armatei să fie încredințată mai bucuros unui militar, decât unul om recrutat din rândurile lor. Francezii naționaliști și republicani fără excepție — afară de antimilitariști — găsesc viitorul țării mult mai bine asigurat prin centralizarea comandei supreme în mâna unui generalism care cunoaște toate chitbușurile și bune și rele ale armatei, fără a lăsa de bănuit evenualele lor intenții răsboinice.

După toate aceste premise, credeau că schimbarea cabinetului se face numai în urma simpatiilor personale și nu a coloritului politic.

Moștenirea lui Monis e însă cât se poate de delicată și noul cabinet se va menține numai cu multă greutate în actuala situație care comportă și legiferarea sistemului electoral proporțional, îndușmănit cu partidul republican.

Despre noul premier se vorbesc multe și se aduc pe tapet diferite nume. Clemenceau nu va primi la nici un caz formarea cabinetului. Dintre toți însă Caillaux are mai mulți șorți de îsbândă, fiind dușman declarat al pomenitei reforme. În noul cabinet vor intra fără îndoială și câțiva membri ai cabine-

Fotografii și portrete, reproducții după fotografii vechi și noi în mărime naturală, expuneri de obiective speciale pentru interioruri, acăci, și lucrări în aquarel și olei artistic execuțiate. Ceice se provoacă la anunțul din »Tribuna« capătă 10% rabat. Fiți cu atenție la firmă.

Fiți cu atenție la firmă! **GYULAY KÁROLY**

17 Iunie n. 1911.

„TRIBUNA”

Pag. 7

ii Monis, împreună cu Delcassè și
ppi.
larele franceze sănt de părere că
eventualul cabinet Caillaux nu va
ea viață lungă, deoarece cu actualul
lement e absolut imposibilă legife-
ea unui program unitar, în consec-
tă recomandă președintelui disol-
ea camerei. Fallières însă a aban-
rat acest plan puțin ademenitor.

INFORMATII.

ARA D, 26 Iunie n. 1911.

Buletin metereologic. Institutul metereologic
e fortunoasă în apus, cu ploi și vânturi
Prognosă generală e: Furtuni, vreme mai
vânturi.
temperatura la amiază a fost de 31% Celsius.

Conferența națională dela Lugoj. Dr. George Dobrin, avocat în Lugoj, ne trăiește următoarea scrisoare:

Smil Vă face placere să vă ocupați și cu persoana, de aceea scriați în Nr. 126 în articolul *«Comitetul hotărăște»*. Desigur înțelegeți comitetul național. Aceasta e o mistificare, fiindcă eu nici nu am fost și nici de prezent nu sum membru comitet, — prin urmare nici la consultările comitetului n'au luat parte. Aceasta e adevărată Salut, Dr. G. Dobrin.

Salut că nici dl Dobrin n'a luat parte la comitetului care a «aprobat pe deplin» observată de organul oficial al partidului său, și exprimă deplina sa incredere directorul acestui organ dl V. Goldiș...» punctul cine a adus această hotărîre favorită Goldiș, Suciu și Cicio-Pop, dacă nu ei

Dimitria dñi D. A. Xenopol din partidul vor-democrat. Cetim în „Epoca”:

D. Xenopol, profesor universitar, fruntaș la Iași și-a dat demisia din acea gru-

pe trei zile.

Xenopol și-a dat dimisia pe motivul că:
impărtășește ideile șefului și nu aproba partidului în ce privește chestia evreilor.

În aproba atitudinea grupării din „Epoca” parte, în chestia conflictului bi-

ceelor două serisori ale dñi Xenopol,

„Universul” și în „Seară”, șefii dela-

cisit de cunună a face observații celui

șef. Acestea alăturându-se la vechea

de opinii ce există între d. Xenopol

și d. Dr. V. Braniscescu, director

profesor universitar a demisiona.

dñi Xenopol a fost trimisă personal

de dñi Braniscescu, de oarece cu șeful local d.

profesor universitar a demisiona.

șefele că dñi Xenopol va pleca pe doi

zile, putem afirma că e un sfruntat

care l'a pus în circulație d. Bădă-

ascunde faptul demisiunei, ce-l știe

care nu vrea să fie laudabil. La

Lugoj, d. Dr. V. Braniscescu, direc-

torul și d. Aurel Vlad, au fost

invitați de bun simț, ori numai în-

evitat a aduce certurile noastre în

când aceasta am spus, că an făcut

babilă. Unul dintre dânsi acum, fi-

V. Braniscescu vine și spune că d-sa,

excepție laudabilă. Haid, să nu fie!

sta o cere echilibrul Europei!

Moisescu-Anghel. Se știe că în

dela magazinul Luvru din Bu-

rești au fost distruse numeroase manuserise ale dñi D. Anghel, locatar în acel palat.

D. Anghel a intentat proces dñi Moisescu cerându-i 50,000 lei despăgubiri.

Tribunalul s'a pronunțat Sâmbătă și considerând că incendiul a provenit din vina dñi Moisescu, l'a condamnat pe acesta să plătească dñi D. Anghel 50,000 lei despăgubiri și 100 lei cheltuieli de judecată.

Tribunalul a fost presidat de d. Hagiopol, președintele secciei a III.

D. Anghel a fost reprezentat prin d-nii avocați Radu Rosetti și N. Petrescu-Comnen.

Alegere de notar. Ni-se serie: Joi în 22 l. c. n. s'a ținut alegere de notar în Croena (com. Arad). Au fost mai mulți concurenți, dintre cari au fost candidați și doi Români. Se înțelege, că Români nu au primit nici măcar un singur vot. A fost ales cu aclamație ungurul Velics. Preoți au strigat primadată: „Trăiască Velics!” Iar un fruntaș preot a mulțumit în termeni călduroși priu-pretorului, că a binevoit a candida și pe alesul lor. Unde simțul național lor? Poftese pe domini preoți din notariatul Croena să se justifice pe această eale, pentru ce n'au votat cu un Român? Să auzim??

Examen. Ni-se serie: Examenul în școală noastră gr. or. din Cefa a fost luni în 19 Iunie st. n. De față au fost Rev. Domn protopop Nicolae Roesin și mai toată inteligența din loc cu fisiogăbirăuș Markovici Károly. Băieții și fetitele au știut tare bine, și d. protopop l'a felicitat pe harnicul învățător Ioan Costa, care prin harnicia sa a ridicat școala noastră cu mult mai sus decât cea ungurească din loc.

Bine ar fi dacă am avea noi Români în toate școalele așa învățători.

Dăruiri. De sărbătorile Rusaliilor mai mulți creștini din comuna noastră Dieci, la îndemnul d-lor N. Feier și a învățătorului G. Precupaș au dăruit sfintei biserici un ornat luminat și o evanghelie în valoare de 120 cor. Primească marinimoșii donatori și pe aceasta cale multămătită. Dumnezeu să le răsplătească însuțit. Georgiu Lupșa parohul Diecilor.

Rectificare. În unul din numerile de mai nainte ale ziarului nostru sub titlu *«Jelania unui om de omenie»* se scrisese: «pe când tatăl era sub zăvoare în Oradea, fiul său Gheorghe Biberea preot în Timiș zacea în Vârșet, străpuns de baionetele jandarmilor» în loc de *«...fiul său Gheorghe Biberea înfrunta moartea, gata să fie străpuns de baionetele jandarmilor»*.

Cununie. Iosif Trifa, candidat de preot din Certege și Iulia Iancu din Vidra-de-mijloc își anunță cununia ce va avea loc la 30 Iunie n. în biserică gr. or. română din Vidra-medie.

† Maria Pașcu n. Bugnariu a repausat în Herina, la 23 Iunie n., în vîrstă de 74 de ani. Odihnească în pace!

Biserică românească în Viena. Români din Viena au trimis drept credincioșilor din România următorul apel călduros, cerindu-le obolul pentru înălțarea unei biserici ortodoxe românești în capitala Austriei.

Frații Români și frații creștini!

La Viena, în străvechea cetate a culturii apuse, unde s'a luminat, pentru binele neamului nostru întreg, oameni mari ca Gheorghe Lazăr, trăiesc aproape două mii de Români intelectuali, negustori, meseriași și studenți cari țin cu credință la biserica strămoșească.

Până astăzi, acești Români sunt nevoiți a se închinde în biserică grecească, pe când toate neamurile străine din Viena își au biserică lor și se roagă Celui de Sus pe graiul lor.

Conștiința națională, care ne călăuzește, ne-a hotărît a ne aduna cu toții într-o societate pentru înălțarea unei biserici ortodoxe românești,

unde să se poată închinde ca în patria lor proprie și miile de Români din regatul liber, cari trec an de an prin Viena.

Aveam și gândul de-a interneia, pe lângă biserică, un internat pentru studenții români vreo două sute la număr, cari își fac studiile aici.

Strîngerea fondurilor necesare trece, însă, peste puterile noastre modeste. De aceea pentru complecarea acestor fonduri, facem un apel călduros la generoasele d-voastră sentimente românești ortodoxe.

Dându-ne o mână de ajutor, veți contribui la înălțarea unor așezăminte de cultură românească la Viena, spre cinstea și folosul neamului întreg.

Furt, omor, sinucidere. În una din nopțile săptămânilor trecute niște necunoscuți au spart ușa bisericii din Roșia (com. Arad) și au furat banii și alte recvizite bisericesti în valoare de 60 cor. Făptuitorii nu-s ca în palmă. Luni în 19 Iunie n. un om din Buteni a tăiat capul soției sale. Fiind zi de fier s-au adunat mulți și priviau scena înfiorătoare, biata femeie scăldată în sânge, lângă ea săcurea și un copil mic. Făptuitorul s-a spânzurat. Astfel de lucruri înfiorătoare se întâmplă în comunele unde sunt încluși așa zișii «bătășii» (pocăinți). A răcit credința și dragostea către sănta biserică și legea strămoșească; și iată urmările.

Creștinul.

Deraiere de tren în România. Din București ni-se anunță: Trenul de marfă ce pornise astăzi Sâmbătă dimineață din gara Ploiești a deraiat lângă stația Ovidiu. Mașina a sărit de pe linie și altele 7 vagoane au deraiat.

Sunt trei victime moarte. Frânarul Gh. Ionescu a fost seos de sub dărâmăturile vagoanelor mutilat complet.

Caузă acestui accident ar fi slăbirea terasamentului liniei, suferite în timpul din armă din cauza ploilor.

Arestarea unui falsificator de bancnote române. Poliția din Viena a arrestat pe numitul Bujun Marcovici, născut la Burdujeni, locuind în Viena din Februarie, care a comandat copii zineografice de pe biletul de bancă de 20 de lei la un fabriant de timbre. La perchezitia unea domiciliară poliția a confiscat elicește pentru fabricarea fondului eromatic al biletelor române, bilete semi-fabricate, diferite serisori. Marcovici a mărturisit că avea de gând să facă să circule biletele false în România.

Inecată în Olt. Ni-se serie: Vineri în 10/23 Iunie c. a fost înmormântată în cimitirul bisericii gr. or. din Feldioara (Brașov) Maria Aleman din Racovița (Sibiu) care a fost găsită în Olt înecată, aproape de comună noastră. Din comuna natală a fost dusă de vre-o 3 ani în România, iar în 2 Iunie s'a înapoia spre casă. În drum spre casă s'a oprit la Feldioara unde a povestit la o femeie că este din Racovița. Dela aceea femeie a plecat spre comuna Hăgheie, iar la câteva zile au găsit-o păstorii înecată. Anunțat fiind părintii au venit și au recunoscut-o după degetul cel mic dela mâna stângă care era tăiat din copilărie. A avut 42 de ani și a fost mult timp moaște în comuna-i natală. Voind să treacă peste Olt, se zice, că ar fi căzut de pe o punte.

Aviz comercianților români. Un băiat de 13 ani bine desvoltat iște, cu serisoare bună purtarea model, 6 clase elem. abs. cu distins doar este a să aplică pe cariera comercială.

Un comerciant român care ar avea lipsă de el să se adreseze la: Nicola Botici inv. în Hărmas (etul Arad) up. Alesil.

Răscoală tărănească în Rusia. Din Petersburg se anunță: Tăranii din comuna Pavlav, lângă Nova-Nikolaevsk s-au revoltat din cauza că guvernatorul a redus prețul muncii. Tăranii au asaltat casa comunală și edificiul guvernatorului. Forțând casa tărănească au distrus o mulțime de acte oficiale. La sosirea jandarmilor tărănească

au tras elopotele. O mulțime înarmată cu coase și furcoaie a atacat pe jandarmi. Trupele cheamate în ajutor au tras asupra țărănilor. Multă țărani au fost omorâți. Miliția numai cu greu au reușit să împrește pe țărani revoltați.

Panică într-o biserică. După cum ni-se comunică din Roma în biserică din cătunul Empoli erau adunate fete și băieți toți în haine de sărbătoare ca să primească confirmarea. În deodințe de căldura zilei o lumânare, flacara ei a aprins haina unei copile, care a luat îndată foc. Ceilalți copii la vederea nenorocirei, au alergat speriați la ușă, unde s-a produs tumult, sub care au fost striviti mai mulți înși.

Cadavre într-un geamantan. Un oarecare Garcia Gomez, originar din Buenos-Aires, și-a părăsit patria ducându-se în Spania, ca să-și câștige existență. Aici a intrat în unele afaceri speculative, cari reușindu-i și-a cumpărat o moșie. Ajuns astfel la avere, luna trecută a plecat în orașul lui natal, ca să-și aducă și nevasta în noua lui țară, unde să stăpânească împreună bunurile câștigate. Cu dânsii au adus ca bagaj numai un geamantan. La Cadix oficiul vamal voind să taxeze bagajul moșierului, un funcționar l'a somat să-l deschidă. Moșierul s'a codit la început, dar silit de un gardist chemat de funcționar, l'a deschis. Spre mirarea celor prezenți, în geamantan se aflau două schelete de copii. Contravenienții au declarat, că mutându-se definitiv în Spania, au desgropat pe cei doi copii ai lor, ca să ii reîngroape în noua țară, știind astfel rămasările pământești ale copilor lor iubiți, aproape de dânsii.

ECONOMIE.

Situată economică în România. În urma ploilor căzute la timp starea recoltelor este din cele mai lune, stare care a influențat mult și supra situației recoltelor.

Incasările tezaurului în primele două luni ale exercițiului curent Aprilie și Mai, au fost de 53.007,175 lei, ca un spor față de incasările epocii corespunzătoare a anului trecut, de 2.152.000.

Incasările totale ale tezaurului dela 1 Aprilie 1910 până la 31 Mai 1911, adică pe 14 luni din exercițiul finanțiar 1910—1911 au fost de

Leon Tolstoi.

45

RĂSEOIU ȘI PAGE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

— Domnule general, îl intrerupse în grabă Dologhow, sunt tinut să mă supun poruncilor, dar nu să...

— Să tacă când ești în rînduri...

— Dar nu să sufăr injurii! rosti Dologhow cu o voce vibrătoare.

Privirile soldatului și ale generalului se încrucișă. Generalul tăcu și trase cu necaz de eșarpa cel încingea.

— Scoate-ți, te rog, mantaua, făcu el îndepărându-se.

XXVII.

— Iată-l! strigă upa din sentinile postate spre a anunța de departe sosirea lui Kutuzow.

Comandanțul regimentului, roșu foc, alergă la cal, trase hățurile cu o mână tremurătoare și se urcă în șea, apoi îndreptându-si bustul, scoase sabia din șea și cu chipul vesel și hotărît, se pregăti să dea porunca.

Regimentul se sejură ca o pasare gata să sboare, apoi incremeni într-o poză teapănă.

— Smir-r-r-na! (Drepți!) strigă comandanțul.

— O caleașcă vieneză, trasă de sase cai, doi căte doi, apără pe drumul mare mărginit de pomi.

In urma caleselei călăreia suita și convoiul de croați.

Alături de Kutuzow sedea un general austriac îmbrăcat cu o uniformă albă, ce se desfăcea violet în mijlocul uniformelor negre rusești.

463.380.808 lei fătă de 421.931.002 lei. Cât au fost în epoca corespunzătoare a exercițiului 1909—1910, cu un plus de 41.444.286 lei.

BIBLIOGRAFII.

Din »Biblioteca Minerva«, (numărul cu 30 bani) au apărut:

Nr. 103. Pescarul și sufletul său de Oscar Wilde, traducere de D. Anghel.

Nr. 104. Înimă de mamă, nuvelă de I. Ciocârlan.

Nr. 105. Succesul în viață, de Emilie Tailler.

Nr. 106. Maistrul Adam Calabrezul, de Al. Dumă-Tatăl,

Nr. 107. Grecia de Azi, volumul I. de Eduard About.

Nr. 108. Grecia de azi vol. II de Eduard About.

Nr. 109. Doamna Elzen de Sienkiewitz.

Cu bucurie anunțăm publicului românesc că carteau *Dictionarul sănătății sau doctorul de casă* al d-lui Dr. V. Bianu a fost premiată de Academia Română cu premiul Năsturel de 4000 lei. Cartea aceasta folosită peste 800 pagini să nu lipsească din nici o casă românească. Se mai află câteva exemplare de vânzare la Librăria Tribunei din Arad. Bucata se vinde cu cor. 14 plus 72 fil. porto.

Ilustrate românești. Librăria „Tribuna“ a editat o serie de 12 bucăți de ilustrate frumoase reprezentând porturile dela balul costumat din Arad.

Bucata costă 24 fileri; Seria de 12 ilustrate 2 coroane 50 fileri; 50, bucăți 9 coroane; 100 bucăți 16 coroane.

O frumoasă ilustrată și carta poștală reprezentând pe dl Octavian Goga alături de primul nostru aviator dl Aurel Vlaicu. Bucata 16 fileri; 50 bucăți 7 coroane; 100 bucăți 12 coroane.

»Călușerii«, dela balul costumat din Arad, bucata 14 fileri; 50 bucăți 6 coroane; 100 bucăți 10 coroane.

Trăsura se opri în fața regimentului. Kutuzow și ofițerul austriac șoptiră între dânsii; coborindu-se din trăsură Kutuzow zâmbea ușor.

Din nou răsună o poruncă, regimentul prozintă armele. Într-o tacere de moarte se auzi vocea slabă a lui Kutuzow.

Regimentul urlă: *Zdravia Jelaem. Vache go-go-stvo.*

În timp ce regimentul săvârșea aceste evoluțuni, Kutuzow rămasă nemîscat pe acelaș loc, după aceea se îndrepta spre soldați în tovărășia generalului austriac și a suitei sale. El se oprea adeseori, ca să rostească cuvinte blânde ofițerilor și soldaților pe care îi văzuse în timpul campaniei turcesti. Când cercetă însă din ochi încălțămintele soldaților, el se uită cu tristeță din cap și atrase atenția generalului austriac asupra proastei lor stări.

Comandanțul regimentului se apropie de dânsul, ca și cum n-ar fi vrut să piardă nici unul din cuvințele generalissimului.

Ofițerii din suită vorbeau între dânsii, și căte odată rideau tare. Nu departe de Kutuzow călărea aghiotantul său Andrei Bolkonsky. Alături de el pășea camaradul său Nesvitzki, un ofițer înalt și foarte corpulent, care abia își putea reține risul văzând pe un alt camarad al său, un ofițer de husari care făcea pe caraghișul, imitând toate gesturile comandanțului de regiment. De căte ori acesta din urmă tresărea și se pleca în fața lui Kutuzow, ofițerul de husari tresărea și el și se ploconează. Nesvitzki ridea lovindu-si camarii cu cotul, ca să ridă și ei.

Kutuzow mergea înainte și cu pasul lenș, în față mii de ochi ce ieșau aproape din orbitele lor ca să urmăresc ori ce gest al șefului. Ajuns în fața companiei a 3-a, el se opri deodată:

DICTIONARUL

numirilor de localități cu populația română din Ungaria, compus din încrezătoare Asociaționei pentru literatura română și cultură poporului român de S. Moldovan și Nicolae Togan. Prețul 5 Cor. plus 20 fil. porto. Se poate cumpăra la Librăria Tribunei, Arad.

x **Fabrică de brânză Transilvania**, Iași, 539, (Brânză secuiască) Cluj. Szechenyi-tele Regele. În orice caz întreprinderea acoperă o zi o mare lipsă în ale alimentației tânărului, agilului, conduceatorului și rezidă în a aduce pe piață o brânză să nu lipsită de orice materie străină, așa că este excelentă atât la gust cât și la calitate. Lipile sunt aranjate conform higienei de astăzi, mașinile mănuite de electricitate, lucru și material veritabil, din care se pregătește și se mai bogăt în grăsimi. Producțele acestei fabrică calității și a prețurilor, în orice caz valoarea întreaga piață.

Brânza secuiască, un aliment incomparabil, aduce în circulație în beci de 10 dg. — în burdușele de 1—10 kg., pe care le poartă marca; Statu lui Matei, ceeace garantează că brânza nu este falsificată și că provine din fabrica menționată.

GRUBER DEZSŐ

magazin de pălării și articole de modă pentru bărbați

Cluj-Kolozsvár

Colțul străzii Wesselényi și Szent István, vis-à-vis cu hotelul »Félszék

Noutăți în pălării de domeniul copiilor, albituri, cravate și toate de articole.

Prețuri solide!

Serviciu conștiințios!

Ah! Timokiu, strigă el recunoscându-
cu nasul ros.

La cuvintele acestea căpitanul se în-

tare, incătă părea că dacă Kutuzow lan-

odată și-ar fi rupt gâtul de atâtă sforsare.

— Incă un camarad din răsboiul tur-

un ofițer viteaz. Ești mulțumit de el? î-

mandantul regimentului.

Compania a 3-a era cea din urmă și o pauză ca și cum ar fi vrut să-și admire Printul Andrei se desprinse din suită și se întărese.

— Mi-ati recomandat să vă amintesc de Dologhow dela acest regiment.

— Unde este Dologhow? întrebă Kutuzow.

Dologhow purtând de data astăzi
unei din rînduri, se apropie de Kutuzow.

— O petiție? întrăbă Kutuzow inten-

— E Dologhow, interveni printul Andrei.

— Ah! făcu Kutuzow, sper că îl va servii. Fii un bun soldat, împăratul este să te uite dacă meriti.

Ochiul limpezi și albastri ai lui Dologhow se întăresc și îndrăznește să se întâlnească cu cel al lui Kutuzow.

— Nu cer decât un lucru, Excelența voastră lui sonoră, hotărîtă și măsurată, să-mi răscumpără greșala și să-
mentul meu împăratului și Rusiei.

Kutuzow se întoarce îndreptându-se.

Regimentul se despărțește în compo-

nță tabără. Chipul comandanțului de regi-

onat se desparte în compo-

nță loc.

Noutăți de ridicul, geante de mâni, cofere, de sport, rachete pentru tennis, bile și netuș, mingii, bastoane, parfumuri, apă de Coloniri și păr, praf de dinți, săpun, perii, pieptene și de modă se afișă cu prețuri moderate la Hegyula, Arad Andrassy-ter 15.

POSTA REDACTIEI.

(jojib). Adresați-vă dlui Emeric Andreescu, (Str. Mușay 23) sau dlui Victor Tordășianu,

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.
Institut tipografic, Nichin și C. M.

REISZ
MIKSA
abrică de
MOBILE
in
idea-mare-Nagyvárad
Rákoczi-ut No 14.
(Lângă Apolo).

Wällischhof
cent de hydroterapie și sanatoriu

conform tuturor recerintelor dietetică după sistemul Dr. Lahmann; aier, de soare, de abur, de aier cald, carbonic, de oxigen, de radium, medicinale și electrice, gimnastică etc.) depărtare dela Viena în regiune romantică. Indicat la toate boalele nervoase și cele organic (neurasthenie, histerie, amemie, urică, reumatism, boale de stomach etc.).

Cură de slăbire și îngrășare.

Se primesc morboși de boale infecțioase și boale psychice.

Maria-Enzersdorf bei Wien.
telefon: Wällischhof-Giesshübl bei Wien.
speciale și cu detaluri stă la dispozitie
și medicul-șef al stabilimentului:

Dr. Marius Sturza.

Fabrica de tîmplărie
stalată cu putere de mașini a lui
Rudolf Gy. Brassai

(Szász-
város) Strada Spitalului 10 (casa
proprie).
Recomandă pentru furnizarea oricărui lucru de tîmplărie
pentru clădiri, atât în loc cât și în provincie,
comandă se pregătesc în orice stil și calitate, mobile
cu camere de locuit, birouri, instalări pentru băcăni, etc., mobilieri pentru biserici și școale, din lemn bun
și pe lângă prețuri convenabile. Planuri și modele se
gratuit. Comandele se execută prompt și conștiințios.

Un candidat de avocat

cu practică, astăzi aplicare momentană în cancelaria advocațială a subsemnatului.

Dr. Gheorghe Roxin,
advocat.
Oradea-mare (Nagyvárad).

Casă de vânzare în Sibiu

cu licență de cărcimă și prăvălie, la loc frequentat, aduce 9%, mărimea curții, 1700 metri pătrați, se recer 24.000 coroane.

Mai departe:

Una respectivă două vile

lângă olaltă pe »Hallerwiese« parterre cu 4 încăperi parketate, odaie de scaldă, odaie pentru servitoare, entrée, bucătărie, cămară, odaie de spălat rufe etc. Verandă închisă cu sticlă și grădină. — 15 ani liberă de dare. — Informații se dau: Sibiu, Str. Friedenfelsgasse Nr. 29, sau la dl Liviu Brote, restaurateur Bretterpromenade.

Gândiți-Vă la viitorul Vostru!

In contra lipsei omul se poate apăra pe sine, precum și pe cei de aproape dacă cumpără

obligațiunile societății de ajutorare reciprocă

»Bios« (Timișoara).

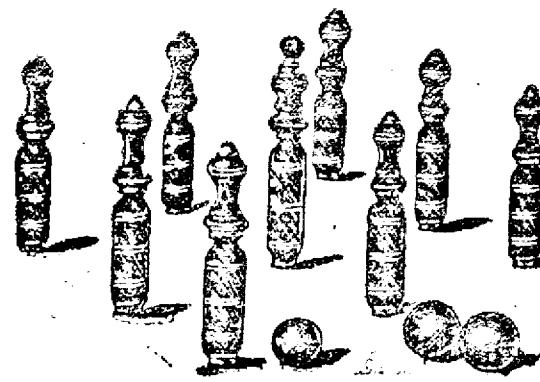
Fiecare se poate asigura, pe lângă plătirea taxei de înscrere 10 cor., a taxei de membru 12 cor., apoi pentru eventualele cazuri de moarte 2 cor. — toate plătite în un an — la cazuri de moarte suma de 2000 cor. — pe timp de 3 ani; la cazuri de incapacitate la lucru suma de 50 cor., lunar; iar după o plătire de 30 ani o anuitate de 600 cor. Ori-ce tată poate asigura pe fată la zestrea de 2000 cor. iar pe copil la majorență tot 2000 cor., — plătind rate bagatale Dacă moare cel-ce plătește, începează plătirea ratelor, iar copiii respectivi, primesc până la etatea de 15 ani anuitatea de 30 cor., iar la căsătorie ori majorență suma asigurată. — Institutul are deplina acoperire. Suma asigurată până acum se urcă la 20 milioane. — In casa statului e depusă suma de 200.000 cor. caușie.

Cu lămuriri și prospeet servește atât centrala din Timișoara cât și agentura din Arad.

Sef-agent pentru comit. Arad și Hunedoara:
Kökényessy J. Károly, Arad.

Se primesc bărbați de încredere ca agenți
la sate ori orașe.

POLACSEK HENRIK, strungar artistic
Budapest VII, Nagymezőutca 31.

Recomandă fabricatele sale pregătite din lemn de prima calitate, ca bile pentru popici Lingnum-Sanctum, apoi articole pentru aranjamentul cafeanelor, precum, bile, dacuri pentru biliard, șahuri, domino, rane p. ziare, în prețuri foarte moderate. Totodată iau în interprindere tot felul de reparații în bransă mea, în preț mic. Comandele din provincie se execută prompt și solid.

JOHAN GENSTHALER

giuvaergiu și ciasornicar,
in Orăștie. Szászváros.

Filiația în Szászsebes.

Vânzare de juvaere, de aur și argint
și ceasornice pe
lângă garanție și
prețuri moderate. —
Să fac orice reparări
de juvaere și ceasornice
de aur, repede
precis și ieftin. —
Serviciu conștințios. —

Mártion Tamás

atelier cu mașini electrice pentru ascuțire artistică și fabricare de cuțite
in Marosvásárhely,

Piața Petőfi-tér No 1.

Se recomandă pentru pre-
gătirea și ascuțirea oricărui
soi de cuțite, ca cuțite pen-
tru căsăpie și bucătărie, pen-
tru masă și bricege, unele
pentru ciobotari și cojocari
precum și ascuțirea bricelor
pe lângă prețuri convenabile
și execuție ireproșabilă.

La trimiterea a șase
brice, barbierilor le
socotesc taxa numai
— pentru cinci. —

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru
scobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale. —

Gerstenbrein Tamás és Társa

sculptori și măiestrii pietrari.

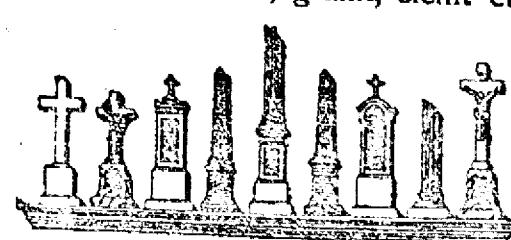
Atelierul central
al magazinelor: Cluji—Kolozsvár, Dézsma-u. 21.

Magazin de pietrii monumentale,
fabricate proprii din marmoră, labrador, granit, sienit etc.

Biroul central:

Sibiu—Nagyszeben,
Fleischer-gasse 17.

Filiale:
Déva și Nagyvárad.

Căsătorie. Un tînăr comerciant român, în etate de 26 ani, cu un mare magazin de ferărie într'un orașel românesc, care aduce un venit curat de 10—12 mii coroane anual, în lipsă de cunoștințe personale, caută pe astă căle o soție, domnișoară, ori văduvă tînără, cu zestre de 20—30 mii cor., o sumă care-i lipsește pentru cumpărarea unei a doua prăvălii în aceaș locație. — Răspunsuri să se trimită la Administrația ziarului »Tribuna«.

FABRICA DE BRÂNZĂ TRANSILVANIA

* CLUJ *
PIATA SZÉCHENYI, (CASA RÉGENI).

Recomandă fabricatele sale, calitate bună:

Brânză săcuiască $\frac{1}{10}$ — $\frac{1}{4}$ kg. în burduf
Brânză săcuiască 1 — 2 kg. în burduf
Brânză săcuiască 4 — 10 kg. burd. mare
Brânză săcuiască 5 kg. în lemn
Brânză săcuiască 10 — 15 kg. în lemn

Caș de Cluj format de țigle, pe lângă prețurile cele mai moderate.

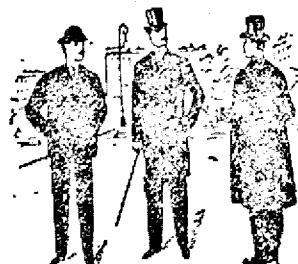
Catalog gratuit.

Giobotari, ATENȚIUNE! Pantofari
AUREL BRINZAY
fabricant de unelte,
BUDAPEST, VIII., Losoncy-utca 18

Pregătește tot felul de unelte pentru ciobotarie și pantofărie.
Catalog trimis gratis.

Prăvălie nouă. Prăvălie nouă.

Mészáros Károly,
croitor pentru domni
Kolozsvár, Szentegyház-u. 6.

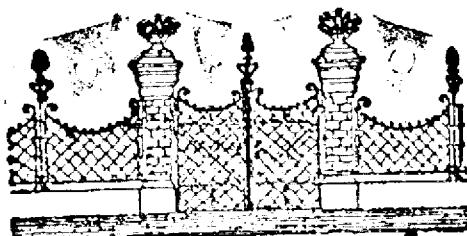
Iși recomandă depozitul bogat asortat cu stofe din țară și străinătate, lucrează tot felul de haine bărbătești la ultima modă, croi modern, serviciu prompt, lucru ireproșabil și prețuri moderate.

Klein István

Prima fabrică cu instalație electrică de împletituri de sîrmă, coarde (madrăte) de oțel pentru paturi și sâtele etc.

— Szeged, Kelemen-u. 4. —

Telefon No 242. — Fondat în anul 1840.

1 m. de sîrmă pentru gard
dela 30 fileri în sus.

Fabricatele sale în privința durabilităței și a execuțiunii bune, concurează cu orice fabricate de acest soiu. — Serviciu conștientios. — Prețurile sale sunt cele mai ieftine. — Cu prospecțe și cu catalog de prețuri la dorință servește gratuit. Să fiți atenți la firmă.

Horváth Béni mechanic

Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 18.

Recomandă în atenția publicului din loc și provincie, atelierul său mechanic aranjat de nou, unde primește comande și **reparări de** lucruri ce aparțin în branșe precum mașini de cusut, de scris, biciclete și gramofoane etc. Utensiliile acestor mașini le are în depozit.

Reparaturile se efectuază repede și prompt.

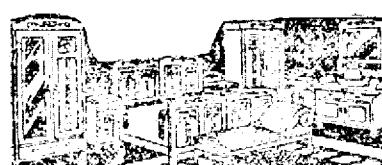

Lemnăria și fabrica de mobile din Ungaria de sud.
(Délmagyarországi famegmunkáló és butorgyár).

Timișoara

Fabrica: Elisabetin, Hattyu-u. 23.

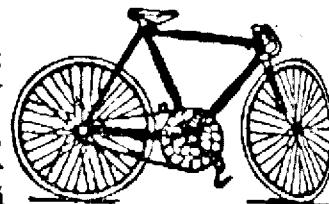
Depozitul: Josefina, Kossuth-u. 17.

Avem în depozit: mobile p. dormitor, sufragerie, salon și locuințe garçon, lucrate în atelierul nostru, apoi garnituri de piele precum și mobile de aramă, executate după cele mai moderne și nouă cerință.

Comandele se efectuiesc grabnic și conștientios, pelângă garanță demnă de toată încrederea. Prețuri convenabile.

Bicicletele de renume mondial :
THE CHAMPION
și **PREMIER**
cu osie campanilară

roată automată (cu frână liberă) se vând pelângă garanță de 3 și 5 ani cu prețul original a fabricăi fără de nici o ridicare de preț în rate lunare de 12 și 15 cor. precum și — părți alcătuitoare pentru biciclete — ca gumă interioară și exterioară prima calitate, sonerie, lampe, pedale, lanțuri, roată automată, conus. În urma circulației mari unde în toată Austro-Ungaria trimit și în provincii cu preț foarte redus — în mare cu preț original de fabrică.

Láng Jakab și fiul

mare comerciant de biciclete și părți alcătuitoare

Budapest, VIII., József-körút 41.

Filiale : Baross-tér 4 și în Buda, II., Margit-körút
Catalogul de lux cu 1000 de chipuri se trimit gratuit

Cele mai esențiale instrumente pentru săparea de :

fântâni arteziene

le pregătește și expediază

VÁRADY LAJOS

fabrică de instrumente în

H.-M.-Vásárhely, VI. Ferencz-utca

Nu trebuiesc antrenori; domeniile comunele, singuraticii : singuri pot face săparea cu instrumentele sale.

PRIMLUCRĂTOR MIJLOCEȘTE

Recomandă și mașini pen-

tru împletitul de sârmă.

Catalog de prețuri gratuit și franc

PREMIAT LA ȘASA EXPOZIȚIE

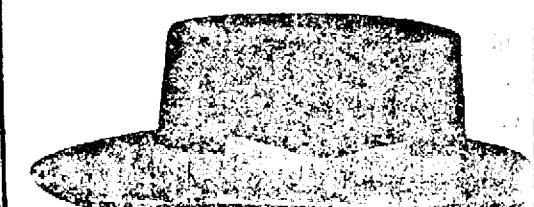
Urmașul lui Gustav Novák

pălărier

și magazin de modă bărbătesc

Timișoara-Josefin

Strada Ludovic Kossuth No 11

Cel mai mare magazin de
pălării moderne
pentru domni și copii, precum
în articole de modă bărbătesc
și chipie pentru uniforme cu preț
cele mai moderate și serviciu pro-

Milan Jorgovits

curelar, șelar și fabricant de greamantane în
Timișoara-Centru
Strada Jenőherczeg-ú. 14.
— (Lângă muzicantul Braun).
(Temesvár - Belváros).

Recomandă în atenția onor. public din localitate și jur,
magazinul său bogat asortat în hamuri și tot ce e de lipsă la
zări, apoi greamantane și geante de diferite calități.

Mai departe recomandă băturiile, căpestrile și biciurile în
mai favorabil preț. — Reparările se fac repede și la timpul
— Comandele se execută prompt.

= Atelierul de fotografiat a lui =

Csizhegyi Sándor

Cluj-Kolozsvár, Piața Mátyás király-tér Nr. 26.
— (Lângă farmacia lui Hintz).

Aici se fac și se măresc cele mai frumoase foto-
grafii, deasemenea acvarele, picturi în olei,
specialități în pânze ori mătase, cari prin spă-
lare nu se strică. La firmă fiți cu băgare de seamă
no confundați, Cluj-Kolozsvár, Piața Mátyás
király-tér No 26, lângă farmacia lui Hintz. — —
Referindu-vă la acest ziar veți avea favor în prețuri.

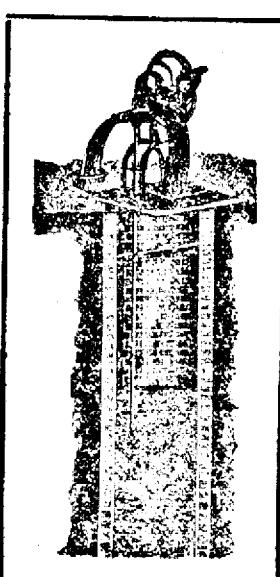
Atențione!

Sunt de neîntrecut

în ce privește capabilitatea de suportat și tena-
citatea lanțurilor și pompelor mele

„ERIKA“

(să nu se confundă cu alte fabricate).

Pentru
comune, eco-
nomii, grădini,
curji, unde se
folosește apă
multă, sunt
mai ales de
preferit.

Prețurile
sunt de aceea
scăzute, ca
nimenei să nu
poată pro-
duce asemenea
fabricate
solide în
același preț.

Cereți prospecțe și oferte dela

AND. RIEGER

prima fabrică în Transilvania de ma-
șini agricole, turnătorie de metal și fier

SIBIU-NAGYSZEBEN

Atențione!

Nagy Sándor, sculptor, Arad, Kossuth-ú. No 4.

— In stabilimentul de pietrărie a lui Mairovitz. —

Execută și reparăza

**lucrări de sculptură
artistică**

figurate și decorative precum și portrete
după natură și fotografii, monumente mor-
mântale, totfelul de produse ale industriei,
apoi lucrări moderne sculptate pentru deco-
rația zidirilor din teracotă, piatră, ghips,
ciment și din alte materii pelângă prețurile
cele mai ieftine și serviciu conștiințios.

Telefon 557.

Telefon 557.

Profesorii și ins-
tructorii de mu-
ziecă primesc favor
— cuvenit. —

Cataloge ilustra-
te la dorință se
trimite gratuit și
porto franco. —

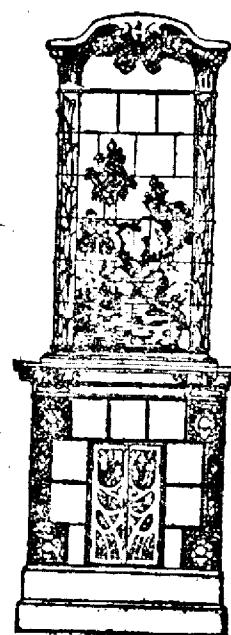
Petrof Antal succ. Wonka János

fabrică de piană cesar regale în
Timișoara-Josefin, Str. Szilágyi No 13.

Liferează: Magazin în Hunyadi-ut No 16.

PIANE și PIANINE
efectuite în stilul cel mai modern și execuție promptă.

Mare depozit de cuptoare.

Am onoare a aduce la cunoș-
tința on. public, că în Kolozsvár,
Monostori-ú. 7, am deschis
un mare magazin înregistrat
și provăzut cu cuptoare din țară
și străinătate, unde se află în de-
pozit permanent cuptoare moderne
de majolică stil secesion și cuptoare
de olane Daniel, precum și căni-
nuri și cuptoare de bucătărie.

Atrag atenția publicului asupra de-
pozitului meu model, asigurind-ul tot
odață despre calitatea perfectă ale arti-
colelor și prețurile cele mai solide.

Așteptând binevoitorul sprijin sunt
cu deosebită stima:

Tamásy József,
Kolozsvár.

ABONAȚI ȘI RĂSPÂNDIȚI
„TRIBUNA POPORULUI“
FOAIE POLITICĂ SĂPTĂMÂNALĂ.

Abonamentul:

Pe un an . . . 4 Cor. | Pentru România și America:

Pe un jumătate an 2 Cor. | Pe un an . . . 10 Cor.

Administrația: Arad, Strada Deák Ferencz 20.

In 1904 a câștigat dela societatea din Budapesta a văpsitorilor auritorilor și instruitorilor diploma.

Taferner Antal

auritor de biserici și saloane
Versecz, Temesvări-u. 20.

P.imește spre execuțare, conform planului aurire și reparare, iconostase, altare, s. mormânt, acoperiș de turnuri, aranjamente bisericești apoi pregătirea tuturor lucrărilor de branșă aceasta precum și repararea și vopsirea de nou a monumentelor deasemenea și orice icoane bisericești. La dorință pregătesc prospect; pentru vederea lucărilor în provință merg pe spesele mele proprii.

Execuție promptă. Serviciu conștințios.

Pianuri sau Harmoniuri

se cumpără mai bine și ieftin în cunoscutul și solidul magazin de pianuri și harmoniuri.

V. Heldenberg, Sibiu Strada Cisnădiei 9.

(vis-à-vis de Hotelul Impăratul Roman). Întemeiat la anul 1867 ca I-a pravălie de pianuri în Transilvania.

Mare depozit de instrumente nouă și întrebuințate: pianuri, pianine, harmoniuri cu prețurile originale de fabrică.

Sortiment bogat de pianuri de închiriat.

— Plătire în rate după dorință.

Pianuri vechi să primesc ca schimb.

EDUARD LEXEN

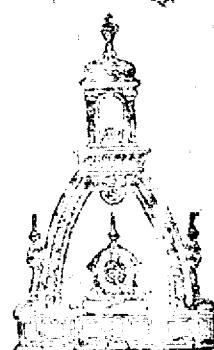
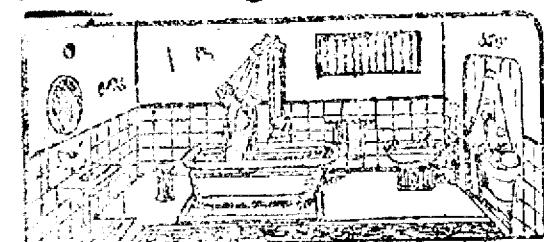
tinichigiu și antrepriză de instalări

BRAȘOV, Strada Lungă No 29.

TELEFON No 334.

Se recomandă pentru pregătirea multei de tinichigiu și galanterie la edificii, precum coperișe, și învelișuri de turn, ornamente de metal, vase pentru bucătărie, dulapuri pentru gheată, vase pentru spălat și altele.

Specialist în apaducte la case, canalizări, conducerea de gaz de iluminat, și instalarea camerelor de baie.

Lampe de carbid de tefelul dela 3 coroane în sus. — Engrosiștilor li-se dă rabat. Depozit bogat în varii de scăldat, cămine, closele etc. Serviciu conștințios. Prețuri moderate. Reparație promptă.

INȘIINTARE.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public român din loc și jur, că am înființat în Arad, Józseffőherceg-ut No 9, un

nou institut de văpsit, curățire chimică și spălarea albiturilor cu aburi bine aranjat și corăspunzător cerințelor moderne de azi.

Praxă câștigată pe acest teren în capitală și alte orașe mai mari ale țării, sunt în stare să îndeplinească toate condițiile celor mai gingește pretenziuni. Asigur onor, mușterii pelângă serviciul prompt și efectiv — cu prețurile cele mai ieftine.

Rog binevoitorul sprijin, al on. public

Cu stima:

EUGEN JUNCAN.

Comandele din provincie se efectuiesc prompt.

Iosif Haas

zugrav de biserici în Nagyszeben Sibiu — Saggasse No 13.

PRIMEȘTE:

și ia în itreprindere zugrăvirea de biserici, în tot stilul, împodobirea lor, pictarea altarelor și icoanelor sfinte precum și lucrări de aurarie.

Execuție splendidă.

Inst. de zugrăvire artistică. Comandele se execută cu cea mai mare specialitate. La cerere face schițele necesare, iar la angajament merge în persoană.

Prețuri moderate.

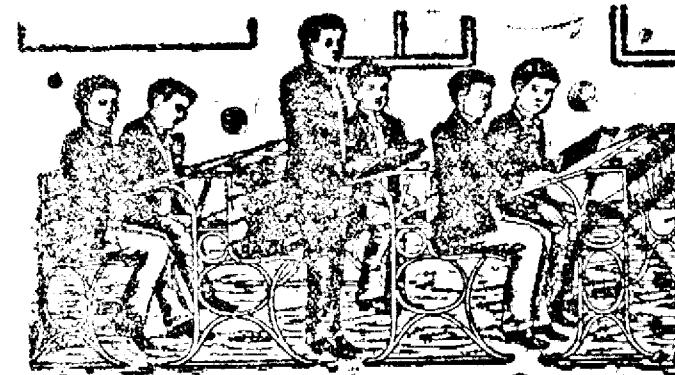
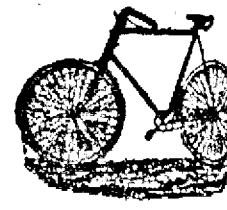
Leitner Sándor

mechanic și electrotehnic Cluj — Kolozsvár,

Strađa Deák Ferencz Nru 1

Vinde și repară pe lângă prețuri moderate: casse de bani, biciclete

mașini de cusut, gramofane și mașini de scris. — Primește ori-ce muncă de branșă, precum: introducerea sonerilor, a lumini de electrice și a diferitelor motoare.

Cele mai noi și cele mai bănci nice și mobil cuințelor lor, spălătoare, precum și obiecte fabricate din cele mai bune materiale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție reză numai de către firma

Bernhardt Rezső utóda

Brassó, str. Neagră nr. 33.

— Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi

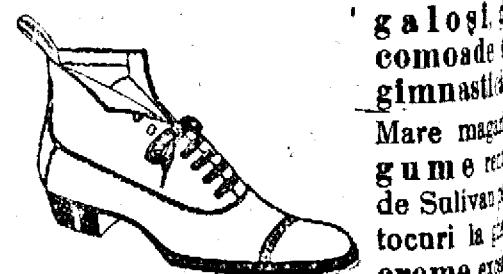
Bencsik Zsigmond în D

Oferă ghete americane și france

cusute cu mână în atelierul propriu — precum și

ghete grata

f. moderne p. bărbați, femei și copii.

Ghetele pentru picioare neregulate și bolnavi pregătesc după măsură. — La comande din provincie destul a se trimite o gheată folosită. — Serviciu